

Ráiteas Tosaigh	02
Athbhreithniú an Phríomhfheidhmeannaigh	04
Éachtaí 2014	06
Athbhreithniú ar Chláir	08
Tuarascáil Bhliantúil ar Éifeachtúlacht Fuinnimh an SEAI	23
Rialachas Corparáideach	24
Ráitis Airgeadais	34
An Ráiteas ar Fhreagrachtaí an Bhoird	35
Tuarascáil an Ard-Reachtaire Cuntais agus Ciste	36
An Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais	38
An Ráiteas ar Bheartais Chuntasáíochta	40
An Cuntas Ioncaim agus Caiteachais	42
Ráiteas na nGnóthachan agus na gCailteanas Aitheanta Iomlán	43
An Clár Comhardaithe	44
An Ráiteas ar Shreabhadh Airgid	45
Nótaí leis na Ráitis Airgeadais	46

Tá onóir orm glacadh le post Chathaoirleach Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann, i dtráth ina mbaineann breis tábhachta le fuinneamh inmharthana a bhaint amach ná mar a bhain riamh.

Tá an páipéar bán ar bheartas fuinnimh inmharthana le foilsiú níos déanaí i mbliana. Tugann seo an deis iontach do gach duine againn in Éirinn chun córas níos glaine agus níos sláine fuinnimh a mhúnlú mar aon leis na tairbhí go léir a chruthóidh sin.

Tá fianaise i leith na dtairbhí siúd mórthimpeall orainn – idir gnólachtaí móra agus beaga atá ag éirí níos iomaíche agus fostaíocht ríthábhachtach a choimeád, agus na céadta míle úinéir tí a bhfuil níos lú á gcaitheamh acu ar fhuinneamh i dtithe níos compordaí; agus pobail a bhfuil feabhas á chur acu ar a bhfoirgnimh féin trí shaothar áitiúil den chuid is mó, agus na mílte duine a fhostaítear gach bliain tríd an infheistíocht a dhéantar i dteicneolaíochtaí agus seirbhísí fuinnimh inmharthana.

Is comhábhar tábhachtach dár meascán fuinnimh é fuinneamh in-athnuaite dúchasach, mar ba cheart. Tugtar réitigh bhithfhuinnimh, fuinneamh gaoithe agus fuinneamh gréine le haghaidh tithe agus gnólachtaí faoi deara níos minice, agus déanann siad an méid a bhraitheann ar dtír ar bhreoslaí iompórtáilte iontaise a laghdú. Is ó fhuinneamh in-athnuaite a thagann os cionn an cúigiú cuid dár leictreachais anois, agus laghdaíonn seo astuithe díobhálacha gáis cheaptha teasa.

Agus tugann anailís a rinne an tÚdarás an t-ollchumas domhanda le fios atá ann i dtaobh táirgí agus seirbhísí éifeachtúlacht fuinnimh agus fuinnimh inmharthana má dhéanaimid caipitliú ar ár n-acmhainní féin nádúrtha agus má fheidhmímid de réir ár láidreachtaí geilleagracha.

Mar sin, má dhéanaimid sin ar an mbealach ceart, rachaidh fuinneamh inmharthana chun mórshochair na hÉireann. Nílimid ach tar éis tús a chur leis an aistriú áfach agus ní mór dúinn an gníomh a bhrostu ar gach bealach. Tá an glao chun gnímh simplí – is gá dúinn ár n-úsáid fuinnimh a laghdú go mór agus úsáid a bhaint as ollacmhainní fhuinnimh in-athnuaite dhúchasaigh ag an am céanna, a bhfuil flúirse mhór de againn. Chun seo a dhéanamh, beidh orainn, mar shoचाई agus mar gheilleagar, fáilte a chur roimh athrú agus na roghanna is fearr agus na roghanna cearta a dhéanamh d'Éirinn, ónar féidir linn leanúint leis na tairbhí a bhaint.

Tá an SEAI réidh leis an aistriú ríthábhachtach seo a stiúradh le fianaise chun tacú le beartas agus gníomhartha a fhorbairt le tacú chun agus le cur ar chumas gach eamáil den gheilleagar agus gach cuid den tsochaí a ról a chomhlíonadh. Is eol dom go bhfuil mo chuid comhghleacaithe ar an mBord agus foireann an SEAI ar aon intinn liom nuair a deirim gur dúshlán spreagúil é a bhfuilimid fíorphaiseanta faoi.

Is mian liom buíochas a ghabháil le mo réamhtheachtaí, an tUasal Brendan Halligan, as an tsárcheannaireacht a rinne sé ar an Údarás ó 2007 i leith, agus leis an Aire Alex White agus lena fhoireann sa Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha as ucht na tacaíochta leanúnaí a thug siad don SEAI chun tabhairt faoina sainchúram.

Julie O'Neill

Julie O'Neill
Iúil 2015

Deis thar barr
a bheith mar
ceannaire
domhanda i
ngeilleagar
fuinnimh glan
agus ar bheagán
carbóin

Ag deireadh na bliana 2014, d'fhoilsigh an SEAI an tuarascáil bhliantúil 'Fuinneamh in Éirinn' ('Energy in Ireland') ar na treochothaí a bhí san éileamh ar fhuinneamh agus úsáid fuinnimh ar fud an gheilleagair. Cé go bhfuil go leor treochothaí dearfacha ann san éifeachtúlacht agus i nithe in-athnuaite, is suntasach a fheiceáil go gcaithfimid os cionn €6 billiún fós féin gach bliain ar bhreoslaí iontaise a iompórtáil. Tá an oiread sin le baint againn más féidir linn nochtadh ár gcórais fuinnimh do bhreoslaí iontaise iompórtáilte a laghdú, ar phraghsanna nach bhfuil smacht againn orthu, ach chomh beag, agus lena n-impleachtaí gaolmhara comhshaoil agus slándála.

Is deas comharthaí i leith téarnamh geilleagrach agus athshlánú an tsoirbheachais ghnó de réir a chéile a thabhairt faoi deara. Is é is géire a theastaíonn uainn ná borradh geilleagrach nach méadaíonn ár mbrath ar bhreoslaí iompórtáilte truailithe iontaise, ach a bhaineann an leas is fearr as ár n-acmhainní glana dúchasacha in-athnuaite fuinnimh. Is ábhar spreagtha é, ar an ábhar sin, treochoth leanúnach a thabhairt faoi deara ina bhfuil ár ngeilleagar ag éirí níos táirgiúla ó thaobh fuinnimh de agus a bhfuil a lorg carbóin ag éirí níos lú. Cé nach bhfuil an dul chun cinn céanna á dhéanamh i ngach limistéar, tá dul chun cinn maith á dhéanamh againn i limistéir áirithe. Orthu siúd is suntasá, rinneadh ár nginiúint leictreachais a dhícharbónú go substainteach, agus tá na hastuithe in aghaidh an aonaid ghiniúna tar éis an phointe is ísle a bhaint amach inniu.

Lean an Rialtas ag tacú le soláthar foirgneamh an náisiúin agus íocadh €54 milliún de chúnamh deontais i dtreo oibreacha i nach mór 25,000 teach agus 900 foirgneamh tráchtála agus poiblí. Is soiléir go bhfuil an deis ann chun feabhas a chur ar ár soláthar foirgneamh, agus is amhlaidh atá an fonn chun gnímh. Creidim, ach go háirithe, go mbíonn an cumas is mó ag tionscadail atá faoi stiúir an phobail chun fíorghluaiseacht shochoíoch a spreagadh agus a shlógadh. Leanamar leis na roghanna a fhiosrú chun gníomh aifheistithe mórsála a spreagadh in Éirinn, ag féachaint i dtreo réitigh soláthair níos inmheánaí agus níos fadtéarmaí nach mbraitheann an oiread céanna ar thacaíocht dhíreach ón státchiste. Cuireadh tús in 2014 le líon trialacha Airgeadas Fuinnimh Níos Fearr, a chaith súil ar réimse de réitigh mhaoinithe a d'fhéadfadh macasamhlú níos fairsinge a dhéanamh.

Rinneamar infheistíocht mhór i gcláir agus caighdeán struchtúracha bhainistithe fuinnimh a fhorbairt a bhfuil díbhinní suntasacha á mbaint acu don ghnó anois. Sa bhliain seo caite, amháin, bhain ár gcláir chomhpháirtíochta agus chomhaontaithe sna hearnálacha gnó agus poiblí nach mór €70 milliún amach i gcoigiltí fuinnimh. Tá béim mhéadaitheach á leagan ag gnólachtaí ar chaighdeán fuinnimh agus tá forbairt ar fud an domhain á múnú ag comhoibriú an SEAI leis an Údarás um Chaighdeán Náisiúnta na hÉireann. Le blianta beaga anuas, thugamar faoi deara go raibh cuideachtaí náisiúnta agus ilnáisiúnta ag súil le slándáil a soláthairtí féin fuinnimh a mhéadú agus rinne go leor díobh infheistíocht dhíreach in acmhainní fuinnimh in-athnuaite, go príomha fuinneamh gaoithe agus bithmhaise.

Tá sé thar a bheith soiléir gurb eol do ghnólachtaí conas is féidir le héifeachtúlacht fuinnimh costais a laghdú, iomaíocht a mhéadú agus imharthanacht a mhéadú. Ach tá níos mó agus níos mó gnólachtaí ag tapú na n-olldeiseanna atá ann do réitigh agus seirbhísí nuálacha fuinnimh imharthana. Creidim go gcuirfidh cur chuige comhordaithe i leith tacú le slabhraí soláthair fuinnimh borradh geilleagrach chun cinn agus go gcruthóidh sé na mílte post in Éirinn. D'oibríomar le Fiontraíocht Éireann, Údarás Forbartha Tionscail na hÉireann agus le Forfás le scrúdú a dhéanamh ar a fheabhas atá slabhra soláthair na hÉireann suite chun gnó nua a thapú a eascraíonn ó infheistíocht ionchasach i dtáirgí agus seirbhísí éifeachtúlachta fuinnimh agus fuinnimh in-athnuaite, ar a bhfuil luach measta €2.5 billiún sa bhliain, agus a chruthóidh 12,000 post breise. Leanaimid le hoibriú go dlúth leis na gníomhaireachtaí fiontraíochta lena chinntiú gur féidir le hÉire na deiseanna gnó atá ar fáil a uasmhéadú, mar aon le feabhas a chur ar ár slándáil fuinnimh agus ar n-iomaíochas costais.

Cé go bhfuil an cumas láithreach is fearr ag fuinneamh bithmhaise, gaoithe agus gréine chun an úsáid a uasmhéadú a bhaintear as fuinneamh in-athnuaite, is ar na farraigí amach ónár gcósta a fhéachfaimid ina dhiaidh seo chun leictreachas a ghiniúint. Sholáthair an SEAI €3.6 milliún i dtacaíocht i dtreo 17 dtionscadal fuinneamh aigéin agus i dtreo suíomhanna tástála fuinneamh aigéin den chéad scoth a fhorbairt amach ónár gcladaí.

Cuireann an SEAI ardluach ar fhianaise a chuireann faisnéis ar fáil do dhíospóireacht agus do bheartas fuinnimh imharthana. In 2014, thaispeáin anailís a rinne ár bhfoireann samhaltaithe fuinnimh gur sheachain an t-úsáid a baineadh as fuinneamh in-athnuaite chun leictreachas a ghiniúint iompórtálacha de bhreosla iontaise €245 milliún in 2012.

Fad a ullmhaímid ár gcéad straitéis cúig bliana eile, creidim gurb é an toisc is mó is rithábachtaí ar mbeidh an rath ná an tsochaí a fhíorspreagadh chun páirt a ghlacadh sa díospóireacht maidir le fuinneamh imharthana. Teastóidh tacaíocht ó shaoránaigh fheasacha ó bheartas tréan chun na céimeanna a theastaíonn a chur díothú san aistriú chuig conair níos imharthana. I dteannta a chéile, is gá dúinn cinneadh a dhéanamh ar cén córas fuinnimh a theastaíonn uainn sna blianta amach romhainn – chun na roghanna cearta a dhéanamh d'Éirinn. Tá ról rithábachtach le comhlíonadh ag an Údarás chun faisnéis a sholáthar don díospóireacht sin agus chun an t-aistriú a stiúradh.

Ba mhian liom fáilte ó chroí a chur roimh ár gCathaoirleach nuacheaptha, Julie O'Neill. Ba mhian liom buíochas a ghabháil léi as glacadh leis an ról seo linn agus táim féin agus mo chuid comhghleacaithe ag tnúth le hoibriú léi i dtreo ár gcomhspriocanna a bhaint amach.

Mar fhocal scoir, ba mhian liom mo bhuíochas a chur in iúl don tacaíocht leanúnach agus dhaingean a thug ár nAire, ár máthair-Roinn agus ár mBord dúinn agus as iarrachtaí seasta mo chuid comhghleacaithe san SEAI agus sinn ag tabhairt faoin sprioc rithábachtach seo.

An Dr. Brian Motherway

Príomhoifigeach Feidhmiúcháin

Údarás Fuinnimh Imharthana na hÉireann

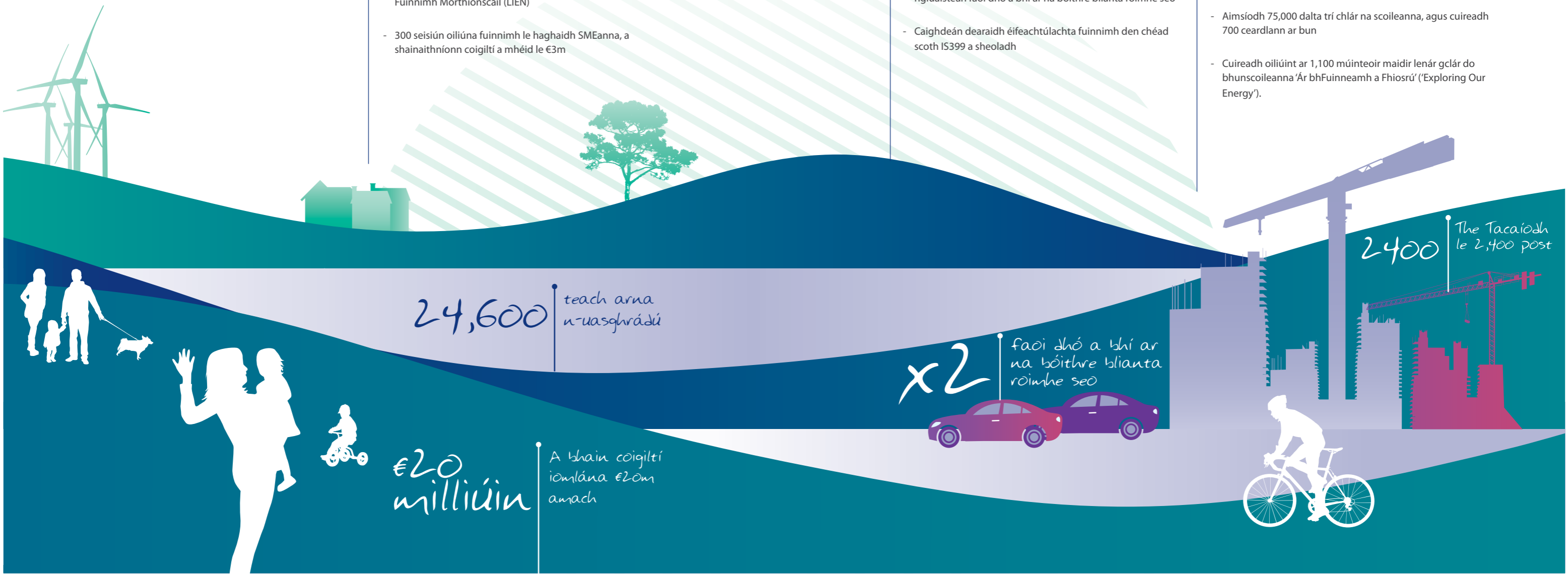
Iúil 2015

Tírdhreach ár éachtaí ar an bpointe

- Deontais Fhuinnimh Níos Fearr €54m i dtreo oibreacha uasghrádaithe €118m
- Uasghráduithe fuinnimh déanta ar 24,600 teach agus 900 foirgneamh tráchtála agus poiblí
- Tacaíodh le 2,400 post
- 50 comhlacht den earnáil poiblí ag a bhfuil caitheamh iomlán fuinnimh breis agus €420m atá cláraithe i gClár Comhpháirtíochta Fuinnimh Earnála Poiblí an SEAI
- Coigiltí €32m bainte amach ag 166 comhalta Líonra Fuinnimh Mórtionscail (LIEN)
- 300 seisiún oiliúna fuinnimh le haghaidh SMEanna, a shainaithníonn coigiltí a mhéid le €3m

- 147 ainmní le haghaidh Ghradaim Fhuinnimh, a bhain coigiltí iomlána €20m amach
- Cuireadh tús le dhá chlár EnergyMAP d'intéirigh agus seachadaíodh 10 cúrsa EnergyMAP tras-tionscail do réimse leathan gnóthais
- Tacaíocht €3.6m arna soláthar do 17 dtionscadal fuinneamh aigéin agus Suíomhanna náisiúnta tástála fuinneamh aigéin arna bhforbairt
- Deontais ar luach €1.3m le haghaidh 268 feithicil leictreach bhreise a chur ar an mbóthar, a mhéadóidh líon na ngluaisteán faoi dhó a bhí ar na bóithre blianta roimhe seo
- Caighdeán dearaidh éifeachtúlachta fuinnimh den chéad scoth IS399 a sheoladh

- Seoladh na Scéime Dualgais um Éifeachtúlacht Fuinnimh (EEOS) an 1 Eanáir 2014 i gcomhréir leis an Treoir maidir le hÉifeachtúlacht Fhuinnimh (2012/27AE) a leagann dualgas dlíthiúil ar sholáthraithe cáilitheacha fuinnimh chun coigiltí breise fuinnimh a sholáthar
- 120,000 Rátáil Fuinnimh Foirgnimh foilsithe – arb ionann seo agus líon ab airde
- 12,000 earra cláraithe amhail bheith incháilithe le haghaidh Líontais Luathaithe Chaipitil (faoiseamh cánach feabhsaithe)
- Ocht dtuascáil mhóra staitisticí fuinnimh foilsithe
- Aimsíodh 75,000 dalta trí chlár na scoileanna, agus cuireadh 700 ceardlann ar bun
- Cuireadh oiliúint ar 1,100 múinteoir maidir lenár gclár do bhunscoileanna 'Ár bhFuinneamh a Fhiosrú' ('Exploring Our Energy').

Amharc níos dlúithe ar chláir na bliana

Bainistíonn an SEAI **an Clár Fuinnimh Níos Fearr**, clár náisiúnta uasghrádaithe na hÉireann, thar ceann na Roinne Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Náidúrtha. Áirítear leis an gclár Tithe Fuinnimh Níos Fearr, Fuinneamh Níos Fearr, Tithe Níos Teo agus Pobail Fuinnimh Níos Fearr.

Tacaíonn **Tithe Fuinnimh Níos Fearr** le húinéirí tí príobháideacha trí dheontais a thabhairt dóibh i dtreo réimse feabhsúcháin éifeachtúlachta fuinnimh, lena n-áirítear uasghráduithe inslithe agus córas téimh. In 2014, fuair nach mór 10,000 úinéirí tí deontais ar luach iomlán €10m faoin gclár seo, agus cuireadh seo i dteannta €41m de chistí úinéirí tí. Cuireadh breis agus 25,488 beart i bhfeidhm, agus ba é insliú áiléir, cuasbhalla agus balla sheachtraigh na bearta ba choitianta. Thacaigh na hoibreacha le 750 post, agus shábháil siad 48 GWh d'fhuinneamh agus 12 kT de CO₂.

Tacaíonn **Fuinneamh Níos Fearr, Tithe Níos Teo** leis an Straitéis um Fhuinneamh Inacmhainne in Éirinn trí fheabhsúcháin ar fhuinneamh a sholáthar i dtithe saoránach scothaosta agus leochaileach, a dhéanann na tithe níos compordáil dóibh agus a íslíonn a gcostais fuinnimh. Tá an clár seo saor in aisce do na saoránaigh incháilithe, agus uasghrádaíodh beagnach 9,000 teach in 2014. Rinne seo 19 GWh d'fhuinneamh agus 5 Kt de CO₂ a choigilt. Ba é costas iomlán soláthair na scéime €20.6m, agus tacaíodh le breis agus 600 post sa tionscadal aísfheistithe fuinnimh. In 2014, tugadh bearta nua níos doimhne isteach do na daoine is leochaillí inár sochaí, agus ba é an toradh a bhí air seo ná go bhfuair 39 duine córais iomlána téimh agus gur suiteáladh insliú ar bhallaí seachtracha naoi dteach. Leanfaidh an scéim leis an idirghabháil níos doimhne seo a thabhairt isteach in 2015.

Chuaigh **Pobail Fuinnimh Níos Fearr** ó neart go neart in 2014 agus lean sé le tacú le cur i bhfeidhm tionscadail éifeachtúlachta fuinnimh i bpobail. Spreagann an scéim seo comhpháirtíochtaí fairsinge a fhorbairt i measc grúpaí pobail, soláthraithe fuinnimh,

gníomhaireachtaí agus conraitheoirí fuinnimh. Fuair 98 tionscadal, ar an iomlán, €23.7m i gcistí deontais agus sholáthair siad feabhsú luach ar airgead breis agus 12% i gcomparáid leis an mbliain roimhe seo. Bhí na tionscadail an-éagsúil i dtaobh scála agus chineál na n-uasgráduithe faoinar tugadh, agus tugadh uasghráduithe chun críche i mbreis agus 4,000 teach agus i mbreis agus 800 áitreabh pobail, poiblí agus tráchtála, lena n-áirítear scoileanna, ionaid phobail, cumainn spóirt, gnólachtaí agus áiseanna údarás áitiúil. I measc na bpríomhbheart lenar tacaíodh, bhí uasghráduithe ar chreatlach thógála, uasghráduithe córais, córais mhonatóireachta agus rialaithe a chomhtháthú, agus foinsí fuinnimh in-athnuaite a chomhtháthú. B'ionann na coigiltí bliantúla fuinnimh a baineadh amach mar thoradh ar na tionscadail seo agus os cionn €6m. Anuas air sin, tugadh fás agus teacht chun cinn líon grúpaí reatha fuinnimh pobail faoi deara, mar aon le tionscnaimh nua a thabhairt isteach, go háirithe i bpobail fuinnimh inmharthana a chruthú agus a chur chun cinn.

Baineann ríthábhacht le creatlach **Airgeadas Fuinnimh Níos Fearr** a théann i ngleic leis na bacainní airgeadais agus eolais chun rátaí níos airde d'athchóiriú fuinneamh baile a spreagadh. Tá seo casta agus dúshlánach agus teastóidh bearta nuálacha beartais náisiúnta mar aon le tuiscint níos fearr ar riachtanais agus iompar úinéirí tí uaidh. In 2014, i measc na dtrialacha ar chuir an SEAI tús leo, bhí táirgí iasacht tí comhar creidmheasa, scéim dreasachta tuarastail d'fhostóirí, tacaíochtaí deontais tionlacain agus comhpháirtíochtaí nuálacha leis na soláthraithe fuinnimh atá faoi oibleagáid.

Cás Staidear

Gearrann scoileanna Marino an caitheamh ar fhuinneamh le huasghráduithe éifeachtúlachta fuinnimh

Ba é cuspóir an tionscadail a thaispeáint conas is féidir le réimse bearta éifeachtúlachta fuinnimh, ag oibriú i gcomhar le córas monatóireachta fuinnimh, coigiltí substainteacha a sholáthar trí Chonradh Feidhmíochta Fuinnimh (CFF). Thug Pobal Marino (Cathair Bhaile Átha Cliath Thuaidh), i gcomhar le bunscoil áitiúil, meánscoileanna, coláiste tríú leibhéal agus foirgneamh ollscoile, faoin tionscadal seo chun úsáid agus costais fuinnimh a laghdú agus chun réitigh théimh agus shoilsiú níos inmhathana a sholáthar. I measc na n-uasghráduithe éifeachtúlachta fuinnimh, bhí tiontú chuig gás nádúrtha, coire ola a ionadú, insliú cuais agus dín, rialuithe téimh agus soilsiú éifeachtúil.

Mar chuid den Chonradh Feidhmíochta Fuinnimh deich mbliana, déanfaidh córas monatóireachta Ionad Seirbhíse Fuinnimh Veoila bainistiú ar an tionscadal. Suiteáladh monatóir scáileán fuinnimh i bhforhalla gach scoile; soláthraíonn iad seo faisnéis a úsáidtear i gceardlanna fuinnimh an tseomra ranga chomh maith. Ba iad costais iomlána an tionscadail €1.1m, agus baineadh coigiltí bliantúla 1.4 GWh amach.

Éacht

Bhí costais tionscadail iomlán €1.1m, ag cruthú coigilteas bliantúil de 1.4GWh

Thug Pobal Marino faoin tionscadal seo chun costais caitimh fuinnimh a laghdú

Cás Staidear

Déantar uasghrádú ar Ard-Eaglais na Gaillimhe chun taobh istigh níos teo agus níos gile a bhaint amach

Tá deoise na Gaillimhe mar iontaobhaí ar os cionn 90 foirgneamh i mórcheantar na Gaillimhe/an Chláir. Tá Ard-Eaglais na Gaillimhe ar cheann dá foirgnimh shéadchomhartha, ag a raibh meánchaiteachas bliantúil fuinnimh os cionn €75,000. Le cabhair ón SEAI, suiteáladh coirí nua comhdhlúthaithe gáis, insliú, gloiniú ardéifeachtúlachta agus soilsiú ísealfuinnimh LED, agus baineadh amach coigiltí nach mór 980,000 kWh sa bhliain mar thoradh air seo. Fuair meánscoil Choláiste Mhuire agus an t-ionad cúraim thréadaigh, a sholáthraíonn cláir agus seirbhísí tacaíochta do gach paróiste deoise i nGaillimh, cistiú, chomh maith, i dtreo aiseistiú, lena n-áirítear insliú, soilsiú, rialuithe téimh agus ionadú coire. Chruthaigh costas iomlán €685,000 an tionscadail 46 post i rith a chuir i bhfeidhm, agus níor ghlac sé ach beagán de bhreis ar dhá bhliain chun seo a aisíoc.

Éacht

Chruthaigh an costas tionscadail iomlán de €685,000 46 post le linn forfheidhmiú. le haisíocaíocht d'ocht mbliana

Óstán Teach Woodlands i gcomhpháirtíocht le Scoil agus Ionad Teiripe Naomh Gaibriéil

Éascaíonn Óstán Teach Woodlands, atá mar chuid de phobal Áth Dara le 30 bliain anuas, grúpaí agus cumainn éagsúla phobail, lena n-áirítear Comhlachas Gnó Áth Dara, cumainn áitiúla agus chontae CLG, agus scoileanna áitiúla. In 2014, rinne siad comhpháirtíocht le Scoil agus Ionad Teiripe Naomh Gaibriéil, carthanas cláraithe atá tiomanta d'oidreachas agus teiripí sláinte a sholáthar do leanaí agus do dhaoine óga fásta atá faoi mhíchumas. Suiteáladh aonaid chumachta is teasa in éineacht (CP) i Naomh Gaibriéil a dháileann teas chuig an linn, an t-aonad láimhseála aeir, an córas teoiscie agus an téamh fo-urláir. Shuiteáil Óstán Teach Woodlands córas fuaraithe agus d'aisfheistigh siad aonad láimhseála aeir, a rinne iad seo a chomhtháthú mar chuid de Chóras Bainistíochta Foirgnimh. Ba iad costais an tionscadail €161,000, agus baineadh coigiltí bliantúla 256,000 kWh amach agus tá cúig bliana tugtha chun na costais a aisíoc.

Éacht

Bhí costais tionscadail €161,000 le coigilteas de 256,000 kWh agus aisíocaíocht de chúig bhliain

An Scéim Dualgais um Éifeachtúlacht Fuinnimh

Cuireadh an Scéim Dualgais um Éifeachtúlacht Fuinnimh (EEOS), ar cuireadh tús léi an 1 Eanáir 2014, i bhfeidhm in Éirinn faoin Treoir maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh (2012/27/AE), Airteagal 7. Tá údarás tarmlichte ag an SEAI faoi I.R. 131 chun an scéim a oibriú agus a riaradh. Is iad na páirtithe a bhfuil dualgas orthu na dáileoirí fuinnimh agus na cuideachtaí díolacháin fuinnimh siúd a bhfuil díolacháin bhliantúla fuinnimh os cionn 600 GWh acu. Ceanglaítear ar sholáthraithe fuinnimh a bhfuil dualgas orthu coigiltí éifeachtúlacht fuinnimh a sholáthar i gcomhréir lena ndíolacháin fuinnimh deiridh i measc trí earnáil: neamhchónaithe (75%), cónaithe (20%) agus bochtaineacht fuinnimh (5%).

Clár an Liúntais Chaipitiúil Luathaithe

Tá sé mar chuspóir ag Clár an Liúntais Chaipitiúil Luathaithe (ACA) ceannach trealaimh atá ardéifeachtúil i dtaobh fuinnimh, iomaíocht an mhargaidh a mhéadú agus difreáil agus muinín shoiléir oibiachtúil a sholáthar do chustaiméirí nuair a bhíonn trealamh éifeachtúil á roghnú acu. Soláthraíonn an clár Trí E, arb é an bunachar sonraí don ACA, bonn oibiachtúil do réimse d'idirghabháil bheartais atá éifeachtúil i dtaobh fuinnimh sna hearnálacha poiblí agus príobháideacha araon. Faoi dheireadh 2014, b'ionann líon na dtáirgí sa bhunachar sonraí agus breis agus 12,000, ó bhreis agus 200 soláthróir thar 52 catagóir theicneolaíochta. Foilsíodh anailís iomlán ar chostas tairbhe ar an scéim in 2014, a leag an treo amach don fhógairt a rinneadh i mBuiséad 2015 go gcuirfí síneadh trí bliana, ar a laghad, leis an scéim go dtí 2017.

Tá rátáil fuinnimh ag 1 as 4 teach anois

An Scéim Rátáil Fuinnimh Foirgnimh

Tugann Rátáil Fuinnimh Foirgnimh (BER) le fios feidhmíocht fuinnimh foirgnimh ar scála ó A (is mó is éifeachtúil) go G (is lú is éifeachtúil). Tá an SEAI freagrach as bainistiú agus riaradh a dhéanamh ar an scéim BER. Foilsíodh 106,442 BER cónaithe in 2014, ar an iomlán, a chiallaíonn go bhfuil rátáil fuinnimh ag teach amháin as gach ceithre teach (513,000). Tá BER ag 28,400 foirgneamh neamhtheaghlach sa bhreis air sin. Leantar le BER a fhoilsiú ar ardluas a bhíochas go páirteach le margadh réadmhaoine atá ag éirí níos buacaí agus fianaise shoiléir go bhfuil tionchar á imirt ag BERanna ar phraghsanna réadmhaoine.

Tháinig méadú ar an líon táirgí ar bhunachar sonraí an Chláir Feidhmíochta Fearais Téimh Baile (HARP) go dtí os cionn 5,000 táirge in 2014, agus chabhraigh méadú suntasach ar an líon teaschaidéal agus fearais bhreosla sholadaigh leis seo.

Mar chuid dár n-iarachtaí chun feabhas a chur ar eispéireas custaiméirí in 2014, chuir an SEAI ceardlanna um dhearbhu cáilíochta BER (DC) i bhfeidhm agus sholáthair siad ábhar féinseirbhíse ar líne, lena n-áirítear físeáin ar éileamh. D'fhreastail breis agus 300 measúnóir BER ar na ceardlanna seo timpeall na tíre, agus bhí an chuma air go raibh an-tóir agus an-rath orthu. Cabhraíonn na ceardlanna DC le measúnóirí a chur ar an eolas ar ár bpróisis, dul chun cinn agus modheolaíochtaí, agus tugann siad léargas don SEAI ar riachtanais mheasúnóirí agus chustaiméirí araon.

An Clár Comhaontuithe Fuinnimh

Tá caighdeán fuinnimh á n-aithint go fairsing faoi láthair mar ghné thábhachtach a chuireann clár bhainistithe fuinnimh chun cinn sa mhórhionscal. Cuireann na caighdeáin seo comhtháthú chun cinn ar bhealach struchtúrtha ionas go ndéantar é a leabú i gcultúr cuideachta. Ag leanúint ar aghaidh amach anseo, leanfaidh an SEAI le comhaltaí a scoth-Chláir dheonaigh Chomhaontuithe Fuinnimh (EAP) a threorú agus a thacú chun idirchaidreamh a dhoimhniú agus chun córas bainistithe fuinnimh a chur i bhfeidhm i leith chaighdeán ISO 50001.

Laistigh den Líonra Fuinnimh Mhórhionscail (LIEN), tá 50% de na comhaltaí mar chomhaltaí den EAP. Díríonn an EAP ar chóras struchtúrtha bainistithe fuinnimh a chur chun cinn, agus tá idirghabháil i gceist chun gníomhaíocht éifeachtúlachta fuinnimh a spreagadh agus a mhúscailt a sháraíonn an gnáthghnó. Léiríonn na torthaí go dtí seo go n-éiríonn leis an gcur chuige seo. Baineann comhaltaí an EAP feidhmíocht fuinnimh níos airde go comhsheasmhach ná iad siúd nach nglacann le cur chuige struchtúrtha.

Seoladh caighdeán nua, Caighdeán Bainistithe Dearaidh IS 399, a chomhfhorbair an SEAI agus an tÚdarás um Chaighdeáin Náisiúnta na hÉireann (NSAI), go déanach in 2014. Leabaíonn an caighdeán breithniú a dhéanamh ar fhuinneamh ó thús tionscadal nua infheistíochta, agus mar thoradh air sin, cabhraíonn sé le húsáid fuinnimh a íoslághdú i rith a shaolré. Cur chuige nua atá ann seo, go bunúsach, i leith éifeachtúlacht fuinnimh ar baineadh triail as i dtosach báire in Nypro agus tá coigiltí móra á mbaint amach aige cheana féin don tionscal.

Cás Staidear IS 399 ag Nypro

na tionscail chúram sláinte agus phacáistithe. D'úsáid Nypro tionscadal uasghrádaithe ar a sheomra íonghlan mar thionscadal taispeántais le haghaidh Dearadh atá Éifeachtúil i dtaobh Fuinnimh (EED) le haghaidh Teasa, Aerú agus Aerchóiriú (HVAC) i dtimpeallacht seomra íonghlain, mar chuid de Thionscnamh Speisialta Grúpa Oibre HVAC an SEAI. Mheas Nypro gur eascair coigiltí córas fuinnimh HVAC 30% tríd an bpróiseas EED a chur i bhfeidhm i gcomparáid le seomraí reatha íonghlana ISO Aicme 8. Is éard a bhaineann leis an bpróiseas bainistithe EED ná dúshlán a chur faoi noirm dhearaidh sholáthraí speisialtóra trealaimh.

Chuir an cur chuige dearaidh na gnéithe dearaidh eile lena mbaineann sábháilteacht, inmhharthanacht, úsáid spáis agus maolú riosca i gcrích, agus chruthaigh sé tairbhí iolracha, lena n-áirítear feabhsú 25% ar éifeachtúlacht fuinnimh agus uisce araon mar aon le feabhsú 95% ar athchúrsáil dramhaíola. Bhain an tionscadal seo an cóimheas is airde amach de lorg táirgthe i leith achar foriomlán monarchan gach súimh de chuid Nypro ar fud an domhain, agus déanfar an tuiscint a baineadh amach a ghíaráil le haghaidh infheistíocht amach anseo.

Éacht

Bhain an tionscadal seo an cóimheas loirg táirgthe go réimse planda iomlán is airde amach as láithreáin Nypro go domhanda, agus gearáilfeair tuiscintí faighte d'infheistíocht sa todhchaí.

Cás Staidear

ISO 50001 ag Xerox (an Eoraip) Ltd

Chuir tabhairt isteach chaighdeán fuinnimh ISO 50001 ag Monarcha Thonóirí Datha Xerox (an Eoraip) Ltd (DCTP) i nDún Dealgan go mór le baint amach sprioc Dhúshlán Corparáideach Fuinnimh Xerox chun astuithe saora gáis cheaptha teasa a laghdú faoi 25% i measc gach oibríochta den chuideachta. Trí úsáid a bhaint as próisis ghnó sé-shigme agus as caighdeán bhainistithe fuinnimh, shainigh an fhoireann fhuinnimh cuspóirí agus spriocanna soiléire, d'fhorbair siad cumas tomhais agus monatóireachta fuinnimh, agus shainithin siad na príomhthosca tionchair ar na próisis suntasacha úsáidte fuinnimh. Ansin bhain siad leas as réitigh agus cleachtais an phróisis táirgthe thíosáigh agus as réimse de phríomhbhearta rialaithe chun an feabhsú a choimeád agus a fheabhsú. Choimeád agus bhain Xerox DCTP coigiltí thart ar €230,000 amach agus thug siad laghdú 1,750 MT le fios ar astuithe CO₂.

Éacht

Bhain Xerox DCIP amach agus choinnigh siad coigilteas de €230,000 go neasach agus thuariscigh siad laghdú de 1,750 MT in astacháin CO₂.

Clár Comhairle, Meantóireachta agus Measúnaithe le haghaidh Fiontair Bheaga agus Mheánmhéide (FBManna)

Leanann na cláir ghnó FBM le hardleibhéal spéise a choimeád, agus bhí páirt á glacadh ag nach mór 180 gnó sa chlár Comhairle, Meantóireachta agus Measúnaithe (AMA) in 2014.

Bhain na rannpháirtithe meánchoigiltí bliantúla 11% amach, arbh ionann seo agus coigilt nach mór €2m. Anuas air sin, soláthraíodh 12 chúrsa oiliúna EnergyMAP do bhreis agus 150 gnólacht.

Cás Staidear

Óstán Spá agus Lóiste Bhaile Lifín

Rinne Óstán Spá agus Lóiste Bhaile Lifín ollchóiriú iomlán ar na seirbhísí san óstán, go háirithe maidir leis an úsáid a bhaintear as uisce, solas agus teas laistigh den fhoirgneamh, ní hamháin chun costais a laghdú agus chun brabúis a mhéadú, ach chun leibhéal chompoird a choimeád d'aíonna agus chun cleachtas lárnach gnó i measc na foirne a dhéanamh d'fheasacht ar fhuinneamh. D'íoc an infheistíocht aisti féin i dtréimhse níos giorra ná cúig bliana agus rinne sí €45,000 a choigilt ón mbille teasa. Bhuaigh an tionscadal seo gradam an bhuaiteora i gCatagóir na nGnólachtaí Beaga i nDámhachtainí Fuinnimh Inmharthana 2014 don chuideachta.

Éacht

D'íoc an infheistíocht asti féin i níos lú ná cúig bhliain ag coigilt €45,000 as an mbille teasa

Ollchóiriú seirbhísí san óstán go hiomlán -uisce, solas agus teas

Gníomhaíocht na hEarnála Poiblí

Déanann an córas **Monatóireachta agus Tuairiscithe** feidhmíocht fuinnimh na hearnála poiblí a rianú, a chuireann laghdú 33% chun cinn in úsáid fuinnimh trí shonraí cruinne a sholáthar chun bainistíocht níos fearr a dhéanamh ar fhuinneamh agus pleanáil straitéiseach níos fearr a dhéanamh i bhfoirm scórchártaí bainistíochta. In 2014, bhí se ina riachtanas go ndéanadh gach comhlacht poiblí neamhscoile (thart ar 400) tuairiscíú den chéad uair agus úsáid á baint as an gcóras ar líne seo. Thuairiscigh 238 comhlacht poiblí a chaitheann €588m ar fhuinneamh, arb ionann iad agus 85% d'úsáid mheasta fuinnimh na hearnála poiblí. Is ionann luach carnach na gcoigiltí ó 2009 go dtí 2013 i measc na gcomhlachtaí seo agus nach mór €250m. Thug na comhlachtaí seo coigiltí €74m le fios do thréimhse 2013, a baineadh amach trí thionscadail idir bainistíocht struchtúrtha fuinnimh, uasghráduithe foirgnimh agus saoráide, aiseifeistiú, athruithe ar iompar, soláthar fuinnimh níos fearr, agus athrú ar iompar laistigh d'eagraíochtaí a chur i bhfeidhm.

Déanann **Clár Comhpháirtíochta Fuinnimh Earnála Poiblí** an SEAI an dualgas a leagan ar chomhlachtaí poiblí chun an caighdeán is airde de bhainistíocht fuinnimh a chur i bhfeidhm. Tá anois acu 65 eagraíocht rannpháirteach a chaitheann nach mór €450m ar fhuinneamh.

Le teacht Iarnróid Éireann le linn 2014, cuimsíonn an clár comhpháirtíochta seo na deich tomhaltóirí fuinnimh is mó san earnáil poiblí, ag léiriú tiomantas d'éifeachtúlacht fuinnimh

Cás Staidear

Cuideachta Poirt Bhaile Átha Cliath

Cuideachta fhéinmhaoinitheach, phríobháideach is ea Cuideachta Poirt Bhaile Átha Cliath atá faoi lánúinéireacht an Stáit, atá freagrach as Port Bhaile Átha Cliath a bhainistiú. Bunaíodh an cuideachta i 1997 agus fostaíonn sí os cionn 140 comhalta foirne faoi láthair. Críochnaíodh ceanncheathrú Phort Bhaile Átha Cliath, Ionaid an Phoirt, i 1981 agus tá 4,400 m² de spás oifige ann.

Shainnigh an Bainisteoir Cothábhála agus Seirbhísi an gá chun coire agus córas neamhéifeachtúil aeraithe a bhí ag dul in aois a uasghrádú chun cabhrú le feabhas a chur ar na leibhéil chompoird agus úsáid agus costais fuinnimh a laghdú. Chabhraigh measúnú an SEAI le hIonaid an Phoirt chun réitigh a shainnigh agus sholáthair siad 35% de chistiú an tionscadail tríd an gclár Ionaid Oibre Fuinnimh Níos Fearr. Cuireadh aonaid ardéifeachtúlachta comhdhlúthaithe a bhfuil ardchóras rialaithe acu chun úsáid a bharrfeabhsú, in ionad na gcoirí reatha. Suiteáladh micrighléasra Cumhachta is Teasa (CHP) le eictreachas agus teas a ghiniúint. Cuireadh soithigh stórála agus comhláir rialaithe leis chun uaireanta oibriúcháin an CHP a shíneadh faoi 40% sa bhliain. Chabhraigh méadair gháis agus teasa agus braiteoirí teochta le feidhmíocht a thomhais agus a fhíorú. Soláthraíodh an tionscadal seo trí shamhail lócaíochta i gCoibhneas le Feidhmíocht Fuinnimh (EPRP). Thug gach conraitheoir agus sainchomhairleoir faoi fheabhsú 15% a chur ar éifeachtúlacht fuinnimh san úsáid a bhaintear as breosláí iontaoise, agus ghearrfaí pionóis chomhaontaithe ar thearfheidhmíocht agus bhí dreasachtaí ann i dtaobh ró-fheidhmíochta chun na Príomhtháscairí Feidhmíochta (KPlanna) a chonrú.

Éacht

Mar thoradh ar na nuálaíochtaí seo, sholáthair an tionscadal 335,846 kWh de choigiltí fuinnimh in 2014, arb ionann seo agus 38% i mbliain bhonnlíne 2011.

Cás Staidear

Coillte

Fostaíonn Coillte, a bunaíodh i 1989, 1,100 duine agus, i measc feidhmeanna eile, soláthraíonn siad lomáin do mhúilinn sábhadóireachta agus áiseanna déantúsaíochta painéalchláir. Tugann cuideachtaí neamhspleácha tarlaithe faoi tharlú lomán i dtionscal foraoiseachta na hÉireann. Ba mhian le Coillte feabhas a chur ar shlándáil trí rianú feithicle agus leantóra, úsáid bhreosla leoraithe a laghdú agus na turais a laghdú do na tarlóirí nach mbíonn aon ualach ar na leoraithe.

Bhuaigh an soláthraí Éireannach teicneolaíochta, BlueTree Systems, an conradh. Ghníomhaigh Coillte mar an ESCO, agus chuir siad an teicneolaíocht ar thairiscint do na tarlóirí ar 20% den phraghas ar a ndearnadh idirbheartaíocht. Rinne an SEAI an tionscadal a pháirtchistiú le cistiú 35%. I measc na teicneolaíochta, bhí teileamaitic feithicle, ríomhairí sa chábán, agus bogearraí gréasánbhunaithe cuimsitheacha chun ligean do gach páirtí bainistíocht éifeachtach a dhéanamh ar oibríochtaí tarlaithe. Anuas air sin, cuireadh oiliúint MAP Fuinneamh Iompair ar na tarlóirí trí AEMS.

Chomh maith leis sin, soláthraíodh oiliúint chun cabhrú le tarlóirí tuiscint a fháil ar an teicneolaíocht nua, úsáid breosla a bhainistiú agus barrfeabhas a chur ar bhainistíocht iompair d'fhonn feabhas a chur ar éifeachtúlacht agus slándáil. Tá méaduithe á gcur i gcuntas ag roinnt cabhlach cheana féin ar an meánluas aníos ó 47 km/h go dtí 51 km/h mar aon le méadú ar an úsáid a bhaintear as luasrialú aníos ó 6% go dtí 12%. Tá plean tomhais agus fíoraithe i bhfeidhm a chomhlíonann an caighdeán idirnáisiúnta (IPMVP) chun coigiltí breosla i measc an chabhlaigh leoraithe a thomhais, a thuairiscíú agus a fhíorú.

Éacht

Réalaigh an tionscadal coigiltí fuinnimh €1.1m (8.9%), agus sonraíodh laghdú 9.5% ar an úsáid fuinnimh agus ar astuithe CO₂.

Is uirlis cumhachtach é Energy Link a chheadaíonn do phroifeisiúnaigh eolas a roinnt

Tá os cionn 1,000 duine cláraithe ar **Energy Link**, fóram ar líne do chomhlachtaí poiblí. Uirlis chumhachtach í seo a ligeann do ghairmithe fuinnimh chun faisnéis a roghnú, eispéireas, dea-chleachtas agus na ceachtanna ar foghlaimíodh a mhalartú, freagraí a fháil ó phiaraí agus páirt a ghlacadh i ngrúpaí oibre speisialaithe maidir le dúshláin chomhroinnte fuinnimh.

In 2014, thug an SEAI an clár **Daoine a Spreagadh chun Gnímh** ('Engaging People'), a sholáthraíonn uirlisí agus oiliúint lena chur ar chumas daoine ar leibhéal áitiúil eagraíochtaí chun clár intí a dhearadh chun feasacht a mhúscailt ar úsáid fuinnimh agus ar éifeachtúlacht fuinnimh. Ghlac naoi n-eagraíocht óstála páirt sa chéad bhabhta d'oiliúint.

Pleanáil fuinnimh agus glacadh sóisialta

Ar cheann de ról an SEAI is ea bheith i gceannas ar fhorbairt agus ar ghlacadh na straitéisí dea-chleachtais pleanála agus glactha shóisialta agus le hiad a éascú agus a chur chun cinn i measc imreoirí rialála agus tionscail. I ndiaidh gur seoladh treoirlínte maidir le **Straitéisí Fuinnimh Inmharthana d'Údarás Áitiúla** (LARES) in 2013, d'fhorbair an SEAI ceithre chúrsa oiliúna i rith le tacaíocht ó Institiúid Pleanála na hÉireann (IPA). Tá an tsraith cúrsaí seo, a thabharfar isteach in 2015, dírithe ar phleanálaithe, foireann údarás áitiúil agus réigiúnaigh agus ar ghairmithe eile a d'fhéadfadh idirchaidreamh a dhéanamh le straitéisí fuinnimh in-athnuaite údarás áitiúil agus réigiúnaigh a chur i dtoll a chéile.

Tríd an mbaint a bhíonn againn i dtionscnaimh na **Gníomhaireachta Idirnáisiúnta um Fhuinneamh** (IEA), bhí an SEAI ag tabhairt faoi bhunú, ar feadh roinnt blianta, dea-chleachtais maidir le húsáid fuinneamh gaoithe, bithfhuinneamh, fuinneamh aigéin agus teicneolaíocht eangaí cliste agus taighde a dhéanamh orthu. Go háirithe, éascaíonn an SEAI comhoibriú chun teicneolaíochtaí nua agus feabhsaithe a fhorbairt trí Chomhaontuithe um Chur i bhFeidhm. Síntheoir í Éire le hocht gComhaontú um Chur i bhFeidhm IEA, agus in 2014, thug an SEAI cuireadh do thaighdeoirí agus d'eagraíochtaí Éireannacha chun iarratas a dhéanamh go ndéanfar rannpháirtithe agus ionadaithe náisiúnta díobh i dtascanna ábhartha faoi Chomhaontuithe um Chur i bhFeidhm an IEA. I measc thairbhí an idirchaidrimh, tá cumas feabhsaithe a bhaineann le cúrsaí fuinnimh in Éirinn, dea-chleachtas náisiúnta agus idirnáisiúnta a roinnt i dtaobh taighde agus forbairt teicneolaíochta, agus, ar deireadh, cur le spriocanna taighde atá dírithe ar bheartas fuinnimh in-athnuaite na hÉireann.

Faoin **gCleachtadh Náisiúnta Beartú Tosaíochta Taighde**, bhí an SEAI á stiúradh ag dhá ghrúpa oibre faoi agus pleananna náisiúnta gníomhaíochta á bhforbairt le haghaidh taighde i **bhFuinneamh In-Athnuaite Muirí** agus **Eangacha Cliste agus Cathracha Cliste**. Sannadh ról comhordaithe don SEAI i seachadadh an dá phlean ag na gníomhaireachtaí ábhartha. In 2014, thug an SEAI faoi ghníomhartha a shainaithe an dá ghrúpa oibre go sonrach a bhain le tacú chun húsáid a bhaint as torthaí taighde i dtaobh roghanna a shainaithe le haghaidh criosanna taispeána eangaí cliste agus cathrach cliste.

Mar an toscaire náisiúnta do chlár taighde an AE, **Horizon 2020**, sholáthair an SEAI faisnéis agus tacaíocht mheantóireachta d'iarratasóirí ionchasacha Éireannacha. I rith 2014, an chéad bhliain de Horizon 2020, fuair rannpháirtithe na hÉireann cistiú €12m i measc ábhair taighde éifeachtúlachta fuinnimh agus fuinneamh ísealcharbóin. Ba thionscadal fuinnimh an tionscadal aonair ba mhó a fuair Éire a bhí faoi stiúir Glen Dimplex, lena n-áirítear EirGrid, ESB Networks, an Coláiste Ollscoile, Baile Átha Cliath, SSE Airtricity, Intel Labs Europe agus roinnt comhpháirtithe idirnáisiúnta.

Cás Staidéar

Tionscadal Dimplex (RealValue)

Fuair Athrú a chur chun cinn san earnáil fuinnimh, cuibhreannas Eorpach ag a bhfuil saineolas Éireannach den chéad scoth, an chéad chéim d'fhaomhadh le haghaidh deontais €12m ó chiste Horizon 2020 an Choimisiúin Eorpaigh. Leithdháilfeair €7.2m do na comhpháirtithe Éireannacha sa chuibhreannas, ina bhfuil comhpháirtithe eile ón RA, an Ghearmáin, an Fhionlainn agus an Laitvia. Tá cuibhreannas RealValue, ina bhfuil dhá réag comhaltaí uathúla sa mhéid go gcuimsíonn sé an slabhra iomláin soláthair fuinnimh, lena n-áirítear go leor de na himreoirí móra in earnáil fuinnimh na hÉireann – Glen Dimplex, SSE Airtricity, ESB Networks, EirGrid, Intel agus an tIonad Taighde Leictreachais ag an gColáiste Ollscoile, Baile Átha Cliath. Ag tosú in Aibreán 2015, is éard a bheidh i gceist le RealValue ná na mílte córas fuinnimh Chandamigh Glen Dimplex a shuiteáil isteach in 1,250 teach, a mbeidh 800 díobh in Éirinn.

Áireofar 100 teach i dTuaisceart Éireann sa staidéar, agus beidh na tithe piolótacha eile suite sa Ghearmáin agus sa Laitvia. Cuirfeair an córas fuinnimh Chandamigh in ionad na dtaiscthéitheoirí traidisiúnta, agus tá idir théamh ardfheidhmíochta leictreach spáis agus uisce agus an cumas chun fuinneamh teirmeach a stóráil ag an gcóras.

Cuimsíonn an staidéar tithe i dTuaisceart Éireann, an Ghearmáin agus an Laitvia

Anailís agus Fianaise

Tá gníomhaíochtaí bithfhuinnimh an SEAI dírithe ar ghlacadh le réitigh agus teicneolaíochtaí nua a luathú agus tacú le húsáid a bhaint as cumhacht is teas in éineacht (CHP) in Éirinn i gcomhthráth. In 2014, d'fhoilsigh an SEAI published Deis Slabhra Soláthair Fuinnimh Inmharthana na hÉireann ('Ireland's Sustainable Energy Supply Chain Opportunity'), anailís thiomnaithe ar shlabhraí soláthair bithfhuinnimh. Anuas air sin, sholáthair an SEAI anailís samhaltaithe chun faisnéis a sholáthar do roghanna beartais le haghaidh teas in-athnuaite i ndrúacht-Straitéis Náisiúnta Bithfhuinnimh (2014) na Roinne Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Náidúrtha.

Déanann an SEAI staitisticí náisiúnta fuinnimh a fhoilsiú agus a chur i dtoll a chéile ar sholáthar agus éileamh fuinnimh i measc an uile earnála in Éirinn. Comhlíonann na sonraí seo dualgais idirnáisiúnta tuairiscithe, agus cabhraíonn siad leis an lucht déanta beartais a chur ar an eolas, faisnéis a sholáthar do chinntí infheistíochta agus monatóireacht a dhéanamh ar bhearta beartais. In 2014, foilsíodh ocht dtuarascáil staitistiúla, a chuimsigh éileamh náisiúnta fuinnimh, iompar, fuinneamh in-athnuaite, cumhacht is teas in éineacht, agus praghsanna leictreachais agus gáis. Is iad na príomhthorthaí ó na foilseacháin seo ná go ndearnadh dul chun cinn maith i dtreo inmharthanacht fuinnimh níos fearr, agus bhain Éire an marc leathbhealaigh amach i dtreo sprioc fhoriomlán na Treorach In-Athnuaite, mar aon leis an marc leathbhealaigh a bhaint amach do gach ceann de na fo-spríocanna le haghaidh leictreachais, téimh agus iompair. In 2014, tháinig breis agus an cúigiú cuid de leictreachas ó fhoinsí in-athnuaite agus bhain déine charbóin na giniúna leictreachais an pointe ab ísle.

Sholáthair an Grúpa Samhaltaithe Fuinnimh anailís ardchaighdeán sprioctha i gcaitheamh 2014 chun faisnéis a sholáthar do dhéanamh cinntí atá bunaithe ar fhianaise ar fud an Rialtais. Go háirithe, d'fhoilsigh an grúpa tuarascáil, Deis Slabhra Soláthair Fuinnimh Inmharthana na hÉireann, a rinne breithniú ar na deiseanna agus na tairbhí dár ngeilleagar a eascraíonn ón gceanglas atá ar Éire chun spriocanna in-athnuaite agus éifeachtúlacht fuinnimh a bhaint amach. Anuas air sin, sholáthair an tuarascáil, Coigiltí Breosla agus Astuithe CO₂ na hÉireann a Chainníochtú ó Leictreachas In-Athnuaite in 2012 ('Quantifying Ireland's Fuel and CO₂ Emissions Savings From Renewable Electricity in 2012') anailís ar thionchar na spriocanna leictreachais in-athnuaite in Éirinn. Seoladh tairseach nua sonraí fuinnimh in 2014 chun rochtain níos fearr a sholáthar ar fhaisnéise tuar fuinnimh an SEAI.

Léiríonn an anailís agus na léargais ó na staidéir seo an saineolas domhain samhaltaithe ar forbraíodh laistigh den SEAI le roinnt blianta anuas. Cruthaíonn an cumas chun na samhlacha sofaisticiúla siúd a úsáid agus a dhiancheistiú leibhéal níos doimhne tuisceana don díospóireacht fuinnimh in Éirinn agus cuireann siad ar chumas an SEAI chun faisnéis daingean a sholáthar don díospóireacht seo anuas ar bheartas an Rialtais.

Cás Staidear

Coigiltí breosla agus CO₂ ó leictreachas in-athnuaite a chainníochtú

In 2014, d'fhoilsigh an SEAI tuarascáil, Coigiltí Breosla agus Astuithe CO₂ na hÉireann a Chainníochtú ó Leictreachas In-Athnuaite in 2012, a thaispeáin an tionchar dearfach a d'imir fuinneamh in-athnuaite ar an gcóras leictreachais in Éirinn. Go sonrach, thaispeáin an anailís gurbh ionann luach measta na dtionchar seachanta breosla agus €245m don bhliain 2012. Anuas air sin, mheas an tuarascáil go mbainfí amach €15m eile i gcoigiltí ó astuithe CO₂ arna seachaint.

Thug na torthaí sa tuarascáil le fios go mbeadh giniúint leictreachais ó bhreoslaí iontaise 26% ní b'airde (ar bhonn uile-oileáin) in 2012 in éagmais leictreachas in-athnuaite. Rinne an ghiniúint iomlán leictreachais in-athnuaite astuithe CO₂ na hastuithe faoi 2.9m tonna, arbh ionann sin agus nach mór 5% de na hastuithe náisiúnta iomlána gáis cheaptha teasa in 2012.

Tugadh faoin obair seo trí anailís mhionsonraithe a dhéanamh ar fheidhmíocht iarbhrí an chórais leictreachais in 2012, agus í sin a chur i gcomparáid leis sin a bheadh i gceist murach gur úsáideadh foinsí in-athnuaite. Bhí an staidéar cuimsitheach sa bhealach a rinne sé anailís ar oibriú fíor-ama an chórais leictreachais uile-oileáin agus ina ndearna sé breithniú ar réimse iomlán tosca, lena n-áirítear tionchar 'rampála', tionchar timthrialla, cúltaca teagmhasach, srianta ar an líonra, saintréithe na gaoithe, fáil a bheith ar ghineadóir, agus trádáil leictreachais trasteorann.

Clár na Scoileanna

Ba dhealraitheach go raibh an-tóir ar chlár na scoileanna i gcaitheamh na bliana, agus soláthraíodh os cionn 700 ceardlann scoile do thart ar 21,000 dalta agus sonraíodh méadú 80% ar chuariteanna ar an láithreán gréasáin, arbh ionann iad ar an iomlán agus nach mór 200,000 cuairt. Bhí buaiteoir tionscadail ‘Dea-Smaoineamh’ (‘Amháin One Good Idea’) ina bhuaiteoir chomh maith i nDámhachtainí galánta idirnáisiúnta Chruinneog Fuinnimh (‘Energy Globe’).

Seoladh clár nua bunscoile an SEAI Ár bhFuinneamh a Fhiosrú (‘Exploring our Energy’) agus cuireadh oiliúint Forbartha Gairmiúla Leanúnaí (FGL) ar 1,100 múinteoir san acmhainn, a rinne thart ar 28,000 dalta a rochtain. Fiosraíonn an clár athrú fuinnimh agus aeráide ar bhealach praiticiúil agus spreagúil, agus úsáid á baint as acmhainní idirghníomhacha digiteacha. D’fhorbair an SEAI an clár i gcomhoibriú le Coláiste Oideachais Phádraig.

Taighde agus forbairt fuinneamh aigéin

Lean an SEAI ag tacú le forbairt na hearnála fuinnimh aigéin. Ba gharsprioc shuntasach seoladh an Phlean Náisiúnta Forbartha Fuinnimh In-Athnuaite Amach ón gCósta (OREDPA) ag an Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha i bhFeabhra 2014. Chabhraigh an SEAI leis an Roinn chun Grúpa Stiúrtha Idir-Rannach an OREDPA agus glacann siad páirt sa ghrúpa stiúrtha seo mar aon leis na trí fhoghrúpa (Poist, Bonneagar agus an Comhshaoil). Ag oibriú trí chomhpháirtíochtaí le Foras na Mara, Coláiste na hOllscoile, Corcaigh, Comhairle Contae Mhaigh Eo agus Coimisinéirí Soilse na hÉireann, chríochnaigh an SEAI sraith bhreise de shuirbhéanna ar ghriinneall na farraige, anailís chomhshaoil agus d’oibreacha forbartha do na suíomhanna tástála fuinneamh aigéin i nGaillimh agus i mBéal an Mhuirthead i gContae Mhaigh Eo. In 2014, d’fhorbair agus sheol an SEAI an tairseach náisiúnta Fuinneamh Aigéin www.oceanenergyireland.com atá mar “ionad ilfhreastail” cuimsitheach do gach gníomhaireacht agus gníomhaíocht a bhaineann le fuinneamh aigéin in Éirinn. Fuair 17 dtionscadal, ar an iomlán, tacaíocht leanúnach tríd an gCiste Fréamhshamhla Fuinneamh Aigéin. Earnáil dhúshlánach atá inti seo go fóill mar gheall go bhfuil cuideachtaí meáite ar choincheapa fréamhshamhla a thabhairt chun aibíochta. Tá Suíomh Tástála Fuinnimh Mhuirí an Atlantaigh (AMETS) i mBéal an Mhuirthead anois sna céimeanna deiridh den phróiseas pleanála agus ceadúnaithe cladaigh do na suíomhanna ar doimhneacht 50m agus 100m. Tugadh faoi bhreis oibre in 2014 ar shuíomh fostáisiúin thaobh na talún, agus ar nasc leis an eangach a ullmhú.

Feithiclí Leictreacha a úsáid

Lean tabhairt isteach feithiclí leictreacha (FLanna) in 2014, le tacaíocht ó scéim dheontais an Rialtais agus faoiseamh CCF ó na Coimisinéirí Ioncaim. Tá os cionn 560 feithicil leictreach ag gluaiseacht anois ar bhóithre na hÉireann. Lean BSL le tabhairt isteach mearluchtairí agus pointí luchtaithe poiblí FL ag stáisiúin líonta agus ag láithreacha eile ar fud na tíre. In 2014, tháinig méadú faoi dhó ar líon na bhfeithicil leictreacha atá ar an mbóthar i gcomparáid leis na trí bliana seo chuaigh thart.

Pobail fuinnimh inmharthana

Chuir an clár Pobail Fuinnimh Inmharthana (SEC) lena chuspóir chun aistriú náisiúnta a spreagadh i dtreo cleachtais fuinnimh inmharthana trí chur leis an líonra comhordaitheoirí tionscadail Phobail Fuinnimh Inmharthana. Anuas air sin, chríochnaigh an SEAI na céimeanna deiridh de thionscadal CHOINSÉARTÓ IOMLÁNÁÍOCH AN AE (EU CONCERTO HOLISTIC) agus chuir siad an tuarascáil deiridh faoi bhráid oifigigh Choimisiún an AE in DG Ener.

Úsáideann SEAI 1,300m² de spás oifige suite i mBaile Átha Cliath, Dún Dealgan, Corcaigh agus Sligeach. Tá na hoifigí ar fad ina spásanna fo-léasaithe laistigh d’fhoirgnimh níos mó.

Déantar achoimre ar úsáid fuinnimh thar na ceithre oifig sa tábla thíos:

Caitheamh díreach do 4 oifig agus gluasteán chuideachta

Úsáid Fhuinnimh	2013 (kWh TFC)	2014 (kWh TFC)
Soilsiú leictreonach, ICT, fuinneamh oifige, Teas Aeráil & Aerchóiriú (HVAC)	119,399	119,527
Gás Nádúrtha (Teas)	49,422	44,680
Peitreal (Toyota Prius)	3,606	4,372
Iomlán do Chaitheamh Díreach	172,427	168,579
Astacháin CO ₂ (kg)	74,115	73,400

Aicsein éifeachtúlachta fuinnimh beartaithe do 2015

Cuimsíonn na haicsein beartaithe ag SEAI do 2015:

- Cuirfidh SEAI réiteach méadrach fuinnimh i bhfeidhm thar na ceithre oifig chun bainistíocht fuinnimh ar an láthair agus riachtanais tuarascála bliantúla a thacú. Is é an aidhm ná cruinneas sonraí chaithimh fuinnimh a neartú laistigh d’oifigí SEAI agus ról eiseamlar éifeachtúlachta fuinnimh a dhéanamh san earnáil poiblí.
- Tosóidh SEAI an próiseas ISO50001 a chur i bhfeidhm chun ceadúnú a bhaint amach in 2016.

Cistí, ceadúnú agus polasaithe

Gníomhaireacht fhéinriartha is ea Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann (SEAI) a bunaíodh faoin Acht um Fhuinneamh Inmharthana, 2002. Feidhmíonn an SEAI i gcomhréir le forálacha an Achta agus faoi shainchúram an Aire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Náidúrtha.

Feidhmíonn an SEAI i gcomhréir le forálacha an Achta agus faoi shainchúram an Aire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Náidúrtha a bhfuil sé de chumhacht aige cistí a sholáthar ionas gur féidir leis an SEAI a gcuid dualgais a chomhlónadh, treoracha beartais ghinearálta a eisiúint agus faisnéis a lorg ar ghníomhaíochtaí an SEAI.

In Aibreán 2011, bhí an SEAI ar an gcéad eagraíocht san Eoraip, cibé acu poiblí nó príobháideach, ar ar bronnadh deimhniúchán faoi chaighdeán SWIFT 3000 Údarás um Chaighdeán Náisiúnta na hÉireann (NSAI). Caighdeán nua is ea seo a chuireann Cód Cleachtais ar fáil chun measúnú a dhéanamh ar Rialachas Corparáideach in Éirinn. Is é an cuspóir atá leis ná measúnú a dhéanamh ar chreata rialachais chorparáidigh eagraíochtaí, agus go sonrach an méid a chloíonn siad le cóid rialachais agus le dea-chleachtais. Tugadh faoi athbhreithniú breise ar chomhlíonadh an SEAI riachtanais SWIFT 3000 in Iúil 2014, agus bronnadh deimhniúchán leanúnach ar an SEAI. Go hachomair, leanann an SEAI le caighdeán dea-chleachtais rialachais chorparáidigh a oibriú.

Cé gurb é an tAcht um Fhuinneamh Inmharthana an phríomhfhoinsé rialachais chorparáidigh don SEAI, éilítear freisin ar an ngníomhaireacht cloí le raon ceanglais reachtúla (náisiúnta agus AE) agus riaracháin eile. Dearbhaíonn an SEAI gur chomhlíon siad a ndualgais chun na ceanglais sin a chomhlíonadh. Tá na nósanna imeachta seo a leanas i bhfeidhm lena chinntiú go gcomhlíontar ceanglais shonracha.

Ceanglais ghinearálta riaracháin agus bheartais

Ar leibhéal náisiúnta, oibríonn an SEAI go dlúth le hoifigigh sa Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Náidúrtha agus i ranna rialtais agus gníomhaireachtaí Stáit eile, chun a gcuspóirí a chur chun cinn agus lena chinntiú go gcomhlíontar ceanglais reachtúla, riaracháin agus ón Aire agus ón rialtas. Ar leibhéal áitiúil, oibríonn an SEAI le gníomhaireachtaí Stáit eile agus le raon leathan eagraíochtaí áitiúla agus le hionadaithe poiblí chun beartas agus tionscnaimh fuinnimh inmharthana a fhorbairt go réamhghníomhach. Tá seo mar bhonn agus taca leis an gcuspóir foriomlán náisiúnta straitéiseach: go mbeidh ról ceannasach ag an SEAI chun sochaí na hÉireann a chlaohlú ina sochaí a bheidh bunaithe ar struchtúir, teicneolaíochtaí agus ar chleachtais fuinnimh inmharthana. Déantar an obair agus an t-idirghníomhú sin i gcomhréir le treoracha beartais éagsúla arna n-eisiúint ag an Aire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Náidúrtha.

Cód Cleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit

I mí Iúil 2009, ghlac Bord an SEAI go foirmiúil leis an gCód Cleachtais leasaithe um Rialachas Comhlachtaí Stáit, arna eisiúint ag an Roinn Airgeadais i Meitheamh 2009. Soláthraíonn an SEAI faisnéis do chomhaltáin an Bhoird ar cheanglais an Chóid agus tá raon gníomhaíochtaí, nósanna imeachta agus tionscnaimh i bhfeidhm acu lena chinntiú go gcloífead leis an gcód. Anuas air sin, tá a gCreat Cód Rialachais féin ag an SEAI a chuimsíonn ceanglais an Chóid Chleachtais um Rialachas Comhlachtaí Stáit. Tá an Creat Cód Rialachais seo ar fáil ar láithreán gréasáin an SEAI: www.seai.ie.

I leith an chúlra sin, deimhníonn an SEAI comhlíonadh na Míreanna a leanas den Chód Cleachtais:

Mír 2: An Bord

- Mír 2.1: D'fhaomh Bord an SEAI Sceideal foirmiúil d'Ábhair a choimeádtar go sonrach dó chun cinneadh a dhéanamh orthu, d'fhonn a chinntiú go mbeidh treoir agus smacht an chomhlachta faoin sainchúram docht.
- Mír 2.7: Bhunaigh Bord an SEAI nósanna imeachta chun monatóireacht agus bainistíocht a dhéanamh ar choimhlintí leasa de chuid an lucht bainistíochta agus chomhaltaí an Bhoird.
- Mír 2.14: Ghlac Bord an SEAI le Ráiteas Straitéise don tréimhse 2010-2015; sheol an tAire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha é seo go foirmiúil an 10 Márta 2010. Tá próiseas comhsheasmhach ag an mBord chun monatóireacht a dhéanamh ar nuashonruithe ar dhul chun cinn agus ar fhorbairt maidir le cur i bhfeidhm na straitéise seo. Tá an straitéis ar fáil ar láithreán gréasáin an SEAI: www.seai.ie. Anuas air sin, i rith 2014, chuir an SEAI tús le próiseas chun straitéis nua don tréimhse 2016-2020 a cheapadh.

Mír 7: Luach saothair an Lucht Bainistíochta Sinsearaí agus Táillí na Stiúrthóirí

- Comhlíonann an SEAI beartas an Rialtais maidir leis an luach saothair iomlán atá ag dul don Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin agus luach saothair foirne eile i gcomhréir leis na socruithe atá leagtha amach ag an Roinn Airgeadais. Ina theannta sin, comhlíonann an SEAI na treoirlínte ina gcomhdaítear íocaíocht táillí le cathaoirligh agus stiúrthóirí/comhaltaí comhlachtaí Stáit, arna n-eisiúint ag an Aire Airgeadais.

Mír 8: Bainistíocht Riosca

- Rinneadh forbairt ar bheartas cuimsitheach measúnaithe

agus bainistíochta riosca san SEAI agus cheadaigh an Bord an chreatlach fhoriomlánbhainistíochta riosca. Tá meicníochtaí iomchuí leagtha síos ag Bord an SEAI agus ag an gCoiste Iniúchta agus Riosca lena chinntiú go bhfuil siad ag feidhmiú go hiomlán, agus chun monatóireacht agus athbhreithniú a dhéanamh freisin ar a n-éifeachtacht.

Míreanna 2.4 agus 10.1: Córas Rialaithe Inmheánaigh Airgeadais

- Coimeádann agus feidhmíonn an SEAI córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais. Déantar athbhreithniú ar an gcóras seo go bliantúil agus is iad na hiniúcháirí inmheánacha atá fostaithe go seachtach a rinne an t-athbhreithniú, agus b'ámhlaidh an cás arís eile in 2014. Faomhann Coiste Iniúchta agus Riosca an SEAI agus an Bord an t-athbhreithniú a dhéantar ar rialuithe inmheánacha airgeadais gach bliain. Deimhnítear an t-athbhreithniú sa litir bhliantúil a sheolann an Cathaoirleach chuig an Aire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha; agus, ina theannta sin, cuirtear ráiteas an Chathaoirligh maidir le rialuithe inmheánacha airgeadais san áireamh sa Tuarascáil Bhliantúil (féach leathanach 7).

Mír 10: An Coiste Iniúchta

- Tá Coiste Iniúchta agus Riosca bunaithe ag an SEAI a bhfuil téarmaí tagartha sonracha acu, arna bhfaomhadh ag an mBord, agus déantar iad a athbhreithniú go bliantúil.
- Tá feidhm Iniúchta Inmheánaigh ag an SEAI i gcomhréir leis na príonsabail atá leagtha amach sa Chód Cleachtais agus tá Cairt fhoirmiúil acu atá faofa ag an mBord.

Na hAchtanna um Chomhionannas Fostaíochta, 1998 agus 2004

Tá an SEAI tiomanta do bheartas comhionannas deiseanna, agus is beartas bunaithe san eagraíochta é comhionannas. Tá clár oibre comhionannais agus éagsúlachta forchéimnithe ag an SEAI agus feidhmíonn siad roinnt scéimeanna ina dtugtar roghanna don fhoireann maidir lena riachtanais ghairme agus phearsanta a chomhlíonadh, lena n-áirítear saoire staidéir, cláir oideachais, etc. Ar a bharr sin, éascaíonn Próiseas Pleanála Fáis agus Feidhmíochta an SEAI forbairt gairme agus phearsanta. Cuireann an SEAI luach ar éagsúlacht agus féachann siad chun bheith ina bhfostóir comhionannais, ina spreagtar rannchuidiú aonair agus ina gcuirtear luach ar dhifriochtaí. Tá an SEAI tiomanta do thimpeallacht chothromaithe oibre/saoil a chothú agus a fhorbairt don fhoireann go léir.

An tAcht um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 2005

Déanann an tAcht seo, a thagann in ionad fhorálacha an Achta um Shábháilteacht, Sláinte agus Leas ag an Obair, 1998, an dlí reatha a chomhdhlúthú agus a nuashonrú. D'fhonn forálacha an Achta sin a chomhlíonadh, leanann an SEAI ag glacadh bearta ábhartha d'fhonn sábháilteacht, sláinte agus leas gach fostaí agus cuairteora chuig a gcuid oifigí a chosaint, mar aon le feachtas laistigh dá n-oifigí a chur chun cinn. Cuimsíonn seo na hAchtanna um Shláinte Phoiblí (Tobac), 2002 agus 2004.

Mír 13: Ceanglais Tuairiscithe Bhreise

- I gcomhar le Tuarascáil Bhliantúil an SEAI, cuireann Cathaoirleach an SEAI tuarascáil/litir chuimsitheach faoi bhráid an Aire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha ina dtéitear i ngleic leis na saincheistanna go léir atá leagtha amach i Mír 13 den Chód Cleachtais.

Mír 15: Nósanna Imeachta um Sholáthar

- Tá próiseas ábhartha um Sholáthar Poiblí ag an SEAI a chomhlíonann na tairseacha luacha reatha maidir le rialacha an AE agus rialacha náisiúnta a chur i bhfeidhm. Is gnáthnós imeachta é tairiscintí iomaíocha sa phróiseas soláthair seo.

Mír 19: Comhlíonadh Cánach

- Dearbhaíonn an Cathaoirleach, sa litir ar leith a chuireann sé faoi bhráid an Aire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha gur chomhlíon an SEAI a ndualgais faoin dlí cánach.

Treoirlínte maidir le Breithmheas agus Bainistíocht Tograí Caiteachais Chaipitil

Tá nósanna imeachta i bhfeidhm ag an SEAI atá bunaithe le fada chun Breithmheas agus Bainistíocht a dhéanamh ar thionscaddail Chaiteachais Chaipitil a eascaíonn faoi na cláir Caipitil (deontais).

Cairt Chustaiméirí

D'fhoilsigh an SEAI Cairt Chustaiméirí, ina leagtar amach a dtiomantas maidir le hardchaighdeáin seirbhíse a sholáthar. Cuimsíonn an chairt seo nós imeachta chun déileáil le gearáin, sa chás go n-eascaíonn siad. In 2014, fuarthas 22 gearán faoin gcairt. Tá an chairt ar fáil ar www.seai.ie.

An tAcht um Íoc Pras Cuntas, 1997

Tagann an SEAI faoi théarmaí tagartha an Achta um Íoc Pras Cuntas, 1997, a tháinig i bhfeidhm an 2 Eanáir 1998, agus Rialacháin na gComhphobal Eorpach (íocaíocht Dhéanach in Idirbhearta Tráchtála), 2002, a tháinig i bhfeidhm an 7 Lúnasa 2002. Tá sé mar bheartas ag an SEAI a chinntiú go n-íoctar gach sonrasc go mear. Tá nósanna imeachta i bhfeidhm, áfach, lena chinntiú go ndéantar ús déanach a íoc, más gá.

An tAcht um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus an tAcht um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí, 2001

I gcomhréir leis na hAchtanna thuas, cuireann comhaltaí Bhord an SEAI Ráitis Leasa chomhlánaithe faoi bhráid an Rúnáil gach bliain, i gcomhlíonadh fhorálacha na hAchtanna. Anuas air sin, cloíonn comhaltaí foirne an SEAI a bhfuil poist ainmnithe acu, leis an dá Acht.

An tAcht um Shaoráil Faisnéise, 1997 agus an tAcht um Shaoráil Faisnéise (Leasú), 2003

Is comhlacht forordaithe é an SEAI faoi na hAchtanna um Shaoráil Faisnéise agus comhlíonann siad go hiomlán na ceanglais atá leagtha amach sna hAchtanna. Ba cheart iarratais ar fhaisnéis faoi na hAchtanna a chur ar aghaidh chuig an Oifigeach um Shaoráil Faisnéise, an SEAI, Teach Pháirc Wilton, Plás Wilton, Baile Átha Cliath 2.

Na hAchtanna um Chosaint Sonraí, 1998 agus 2004

Tá an SEAI cláraithe mar Rialaitheoir Sonraí faoi na hAchtanna um Chosaint Sonraí. Baineann cosaint sonraí le ceart bunúsach an duine chun príobháideachas a chosaint agus smacht a bheith acu ar an gcaoi a n-úsáidtear a gcuid faisnéis phearsanta.

Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003

Tagann an SEAI faoi théarmaí tagartha Acht na dTeangacha Oifigiúla, 2003, a ndearnadh dlí de an 14 Iúil 2003 chun creat reachtúil a sholáthar maidir le seirbhísí a chur ar fáil trí Ghaeilge. I gcomhréir le hAlt 10 den Acht, déantar an Tuarascáil Bhliantúil seo a fhoilsiú go comhuaineach i nGaeilge agus i mBéarla.

Oibríonn Bord an SEAI de réir prionsabail rialachais chorparáidigh dhea-chleachtas, i gcomhréir leis na treoirlínte atá leagtha amach sa Chód Cleachtas Leasaithe um Rialachas Comhlachtaí Stáit, a bhí eisithe ag an Roinn Airgeadais i Meitheamh 2009.

Tá próiseas insealbhaite agus forbartha cuí agus cuimsitheach i bhfeidhm do chomhaltaí an Bhoird.

Tá an Bord freagrach as straitéis agus beartais fhairsinge a shocrú don eagraíocht. Tá siad freagrach as an gcóras rialaithe inmheánaigh airgeadais agus as próisis agus nósanna imeachta a chur i bhfeidhm lena chinntiú go bhfuil an córas éifeachtach. Tugann siad faoi na feidhmeanna seo go díreach agus trí Choistí Boird ar leith a oibriú, i gcomhréir leis na Téarmaí Tagartha formheasta. Tá an fhreagracht as cur i bhfeidhm na mbeartas ar lucht bainistíochta feidhmiúcháin an SEAI.

Chuimsigh próiseas deimhniúcháin SWIFT 3000, a ndearnadh tagairt dó thuas, athbhreithniú cuimsitheach ar struchtúir, próisis, nósanna imeachta agus ábhar Bhord an SEAI, lena áiríodh cloí le reachtaíocht an SEAI, Creat-Chód Rialachais an SEAI, Dearbhú Leasa ag comhaltaí an Bhoird, oibriú Choistí an Bhoird agus cloí leis an gCód Cleachtas um Rialachas Comhlachtaí Stáit etc. In Iúil 2014, bronnadh deimhniúchán leanúnach ar an SEAI faoin gclár seo.

Oibríonn an Bord i gcomhréir leis na forálacha atá leagtha amach do Bhord an Údarás san Acht um Fhuinneamh Inmharthana, 2002. I gcomhréir le forálacha an Achta, na hAchtanna um Eitic in Oifigí Poiblí, 1995 agus 2001, agus an Cód Cleachtas athmheasta um Rialachas Comhlachtaí Stáit, ní mór do chomhaltaí Bhord an SEAI Ráiteas Bliantúil Leasa a chur ar fáil don Choimisiún um Chaighdeáin in Oifigí Poiblí agus do Rúnáil an Bhoird.

Is é an tAire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha a cheapann comhaltaí an Bhoird, le toiliú an Aire Airgeadais. Gach bliain, éiríonn an triúr comhaltaí (seachas an Cathaoirleach agus an Príomhfheidhmeannach) a bhfuil an tréimhse oifige is faide curtha isteach acu ó ceapadh iad an uair dheireanach, as a gcúram ar chothrom lae an bhunaithe, i gcomhréir leis an bpróiseas atá leagtha amach san Acht. Cuirtear seisiún faisnéise cuimsitheach ar fáil do chomhaltaí nua ar an ngníomhaireacht agus ar a n-oibríochtaí nuair a cheaptar iad.

I gcomhréir leis an gCód Cleachtas um Rialachas Comhlachtaí Stáit, cloíonn an SEAI go hiomlán le beartas an Rialtais ar phá na bpríomhfheidhmeannach agus fostaithe comhlachtaí Stáit, agus le treoirlínte an Rialtais ar íocaíocht táillí le comhaltaí an Bhoird.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

11

1 Ba é **Brendan Halligan**, Cathaoirleach (an 1 Deireadh Fómhair 2007-an 30 Meán Fómhair 2012; athcheaptha an 1 Deireadh Fómhair 2012 agus imithe ar scor an 30 Meán Fómhair 2014), iar-chomhpháirtí bainistíochta CIPA, comhairleoireacht ghnóthaí poiblí. Is Cathaoirleach na hInstitiúide um Ghnóthaí Idirnáisiúnta agus Eorpacha é, agus is comhalta boird é de Mainstream Renewable Power agus C and F Tooling Ltd. Bhí sé mar chathaoirleach ar Bhord na Móna ar feadh deich mbliana agus d'oibrigh sé i bpost comhairleora le Airtricity.

2 Is é **Brian T. Carroll** (an 1 Lúnasa 2010-an 25 Meitheamh 2012; athcheaptha an 26 Meitheamh 2012) an Príomhoifigeach sa Rannóg Fuinnimh In-Athnuaite agus Inmharthana sa Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádrtha (DCENR). D'oibrigh sé roimhe sin sa Rannóg Airgeadais agus Pleanála Corparáidí den DCENR agus san Aonad Measúnaithe Caiteachais Lárnáigh den Roinn Airgeadais. Anuas air sin, d'oibrigh sé sa Roinn Dlí agus Cirt agus Comhionannais agus sa Roinn Gnóthaí Eachtracha. Tá Máistreacht chéad onóracha bainte amach aige san Eolaíocht Eacnamaíoch Ó Ollscoil na hÉireann.

3 Tá **Julie O'Neill** (ceaptha an 15 Meán Fómhair 2011, imithe ar scor an 1 Bealtaine 2013; athcheaptha ón 1 Bealtaine 2013 agus imithe ar scor an 14 Meán Fómhair 2014) ina húinéir ar 'Join the Dots', comhlacht comhairleachta neamhspleách ar bhainistíocht straitéiseach. D'oibrigh sí mar Ard-Rúnaí sa Roinn Iompair ó 2002 go dtí 2009, agus d'oibrigh sí in ocht Roinn Rialtais i rith a gairmréime sa tseirbhís phoiblí. Is comhalta boird í de Ryanair, Permanent TSB agus d'Áras Nua-Ealaíne na hÉireann (IMMA) chomh maith. Tá MSC bainte amach aici in Anailís Bheartaís ó Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, agus BComm ó UCED.

4 Is eolaí timpeallachta agus comhsholaí cairte é **Declan Waugh** (ceaptha an 29 Bealtaine 2012, imithe ar scor an 1 Bealtaine 2014) a bhfuil taithí breis agus 20 bliain aige i réimse leathan comhlachtaí móra fuinnimh, tionsclaíochta, bainistíochta dramhaíola, agrathionscail agus earnála poiblí. Tá sé ina stiúrthóir bunaidh den Chomhpháirtíocht le haghaidh Athrú, ar tionscnamh athraithe aeráide agus laghdaithe carbóin é, agus de Sheirbhísí EnviroManagement, comhlacht comhairleachta timpeallachta agus inmharthanachta. D'oibrigh sé roimhe seo do Ghrúpa SWS. Ba é buaiteoir Ghradam Fhóram Timpeallachta Chorcaí in 2008 as Obair Aonair as Cuimse a bheith déanta aige ar son na Timpeallachta.

5 Tá Céim Bhaitsiléara Eolaíochta i mBeartas Rialtais agus Poiblí agus Dioplóma Gairmiúil san Oideachas ag **Michelle Green** (ceaptha an 29 Bealtaine 2012, imithe ar scor an 1 Bealtaine 2014; athcheaptha an 27 Bealtaine 2014), dhá cháilíocht a fuair sí ó Choláiste na hOllscoile, Corcaigh. Thosaigh sí ag oibriú in Ionad Fiontraíochta 'Macrooom E' in 2010 mar Bhainisteoir Tionscadal do thionscnamh Malartaithe Acmhainní SMILE. Is tionscnamh é SMILE a thosaigh údarás áitiúla, boird fiontar, Macrooom E agus an GCC, agus spreagann sé éifeachtúlacht acmhainní i measc gnóthaí. Sula ndearna sí é seo, d'oibrigh sí i bhforbairt ceannaireachta agus in oideachas dara leibhéal.

6 Is Ollamh Comhlach Taighde agus comhordaitheoir clár um thaighde iompair, bonneagair agus timpeallachta ag an Institiúid Taighde Eacnamaíochta agus Sóisialta (an ESRI) é an **Dr Edgar Morgenroth** (ceaptha an 24 Aibreán 2012, imithe ar scor an 1 Bealtaine 2013; athcheaptha an 1 Bealtaine 2013). Is Ollamh Taca é chomh maith i gColáiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath, agus tá sé ina chomhalta neamhspleách den Chomhairle Náisiúnta Eacnamaíoch agus Shóisialta (an NES). Rinne sé taighde do réimse leathan cliant, lena n-áiríodh Coimisiún an Aontais Eorpaigh, ranna éagsúla rialtais Éireannacha agus

Eorpacha, rialtas Thuaisceart Éireann, agus d'údarás éagsúla réigiúnacha agus áitiúla Éireannacha. Tá a chuid taighde foilsithe in irisí, leabhair, tuarascálacha agus caibidlí leabhair mhóra idirnáisiúnta agus tá sé tar éis ailt a scríobh d'irisí agus nuachtáin chomh maith.

7 Is stiúrthóir Cuideachta í **Anne Farrell** (ceaptha an 24 Aibreán 2012, imithe ar scor an 1 Bealtaine 2014; athcheaptha an 27 Bealtaine 2014) i ngnó an teaghlaigh, Square Fit Ltd. Tá taithí ag Anne ar shaincheisteanna a bhaineann le hiompar, e.g. idir dhramhaíl laistigh den tionscal, bainistíocht agus athchúrsáil bonn, agus úsáid mhéadaithe a bhaint ag gluaisteáin leictreacha. D'oibrigh sí leis an Aonad Geilleagair Shóisialta de GTW (Partas anois), agus iad ag forbairt beartas maidir le bochtaineacht bhreosla agus aisfheistiú tithe le haghaidh insliú níos fearr, i measc réimsí eile gníomhaíochta. Tá fónamh déanta aici ar Bhord Ospidéal Thamhlachta. Tá Céim bainte amach aici san Eacnamaíocht agus sa tSíceolaíocht ó UCED agus MA in Ilmhéin Idirghníomhachta ó DIT.

8 Tá céimeanna Baitsiléara agus Máistreachta bainte amach ag an bPríomhfheidhmeannach (ex officio), an **Dr Brian Motherway** (ceaptha i mBealtaine 2012) san Innealtóireacht agus PhD sa tSocheolaíocht. Thosaigh sé ag oibriú leis an SEAI i dtosach báire in 2006 agus ba é an Príomhoifigeach Oibríúcháin ar a raibh freagracht fhoriomlán as oibríochtaí, feidhmíocht agus tionchair, agus pleanáil straitéiseach an SEAI agus as a obair sa teicneolaíocht ghlan agus fiontraíocht. Bhí sé ina chomhairleach ar bheartas fuinnimh agus timpeallachta sula raibh sé páirteach san SEAI.

9 Tá baint ag **Michael McGarry** (ceaptha an 14 Bealtaine 2013) faoi láthair i dtógáil agus i gcomhairleacht thar lear i soláthar seirbhísí innealtóireachta. Ba é an stiúrthóir neamhfheidhmiúcháin ag Suir Engineering (Imtec Suir anois) roimhe seo agus d'oibrigh sé i gCorparáid Kentz i gCluain Meala mar Stiúrthóir Airgeadais. Ina ról, chaith sé roinnt mhaith ama thar lear ar thús a chur le hoibríochtaí agus i mbainistíocht a dhéanamh orthu seo ina dhiaidh sin. Ar a bharr sin, chaith sé roinnt ama san RA ag plé le tógáil chónaithe. Tá céim BComm bainte amach aige ó UCED (1971) agus bhain sé cáilíocht amach mar chuntasóir cairte le KPMG i 1975.

10 Is é **Pat Gilroy** (ceaptha an 14 Bealtaine 2013) an Stiúrthóir Bainistíochta ó 2005 i leith ar Dalkia, rannóg Fuinnimh Veolia Environment in Éirinn. Is iarchéimí innealtóireachta é de chuid Choláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath agus bhí ról aige roimhe seo in BSL, Amdahl Ireland Ltd agus in EEL FM Ltd, sular stiúir sé FP2, ar díoladh é le Dalkia in 2001. Soláthraíonn a thaithí san earnáil fuinnimh agus sa chuideachta den chéad scoth i seirbhísí comhshaoil léargas thábhachtacha ina ról mar Rúnaí leis an Institiúid um Fhuinneamh in Éirinn. Anuas air sin, is comhalta é Pat de Chomhairle Náisiúnta an IBEC agus tá sé ag cur le coiste comhairleach, faoi láthair, ar Phoist sa Gheilleagar Glas.

11 Is í **Anne Connolly** (ceaptha an 2 Bealtaine 2013) atá i gceannas ar thosú Mhalairt um Aósú Cliste na hÉireann (ISAX), tionscnamh nua atá dírithe ar phoist agus easpórtálacha a chruthú sa mhargadh domhanda tomhaltóirí níos aosta a bhfuil borradh mear ag teacht air. Leanann seo an ról a bhí aici (2006-2013) mar Stiúrthóir Feidhmiúcháin an Líonra um Aósú Folláin, meitheal machnaimh neamhspleách ardleibhéal agus catalaíoch le haghaidh athrú sóisialta. Roimhe seo, bhí a cleachtas féin comhairleacht bhainistíochta á reachtáil aici ar feadh 12 bhliain, agus í ag oibriú le heagraíochtaí poiblí, próbháideacha agus deonacha agus a bpleananna straitéiseacha á bhforbairt agus clár athraithe á gcur i bhfeidhm acu. I measc na bpost eile neamhfheidhmiúcháin bhí aici, bhí An Post, RHD VHA, Cuideachta Damhsa Fabulous Beast, Banc ICC agus APSO. Iar-Chathaoirleach í de Chlann Shíomóin na hÉireann.

An Coiste Iniúchta agus Riosca

Tacaíonn an Coiste seo leis an mBord i gcur i gcrích a bhfreagrachtaí dlí agus cuntasáiochta; déanann siad cumarsáid le hiniúcháirí seachtracha, agus déanann siad measúnú agus rialú ar an bhfeidhm iniúchta inmheánaigh; déanann siad athbhreithniú ar phleanáil airgeadais, an córas rialaithe inmheánaigh airgeadais, an próiseas bainistíochta agus measúnaithe rioscaí, lena n-áirítear clár rioscaí an SEAI, agus déanann siad maoirseacht ar shocruithe buiséadta agus baincúireachta chomh maith. Tionóladh seacht gcrúinniú den Choiste in 2014.

Comhaltaí

Sean Wyse (Cathaoirleach)

Brian T. Carroll (ceaptha an 25 Bealtaine 2011)

Edgar Morgenroth (ceaptha an 30 Meán Fómhair 2012)

Gerry Donnelly (comhalta seachtrach, ceaptha an 29 Bealtaine 2013)

Anne Farrell (ceaptha an 26 Feabhra 2014)

An Coiste Bainistíochta Feidhmíochta agus Luach Saothair

Tá an Coiste Luach Saothair freagrach as athbhreithniú a dhéanamh ar théarmaí agus coinníollacha an Phríomhfheidhmeannaigh, de réir na dtreoirilínte atá bunaithe ag an Rialtas, agus dearbhú, athbhreithniú agus moladh a dhéanamh don Bhord maidir le hiocaíocht bhónais ar bith leis an bPríomhfheidhmeannach a bhaineann le feidhmíocht. Chomh maith leis sin, déanann an Coiste faomhadh ar Phlean Gníomhaíochta an Údaráis maidir le Comhaontuithe Earnála Poiblí.

An 28 Bealtaine 2014, d'fhaomh Bord an SEAI Téarmaí Tagartha nua don Choiste seo, a d'athainmnigh an Coiste Luach Saothair agus Bainistíochta Feidhmíochta.

Comhaltaí

Brendan Halligan (Cathaoirleach; imithe ar scor an 30 Meán Fómhair 2014)

Brian T. Carroll

Julie O'Neill (imithe ar scor an 14 Meán Fómhair 2014)

Freastal agus táillí an Bhoird

Bhí 11 chruinniú ag an mBord in 2014, agus chas an Coiste Iniúchta agus Riosca (CIR) ar a chéile 7 n-uaire.

Comhalta Boird	Nótaí	Táillí €	Freastal an Bhoird	AFreastal an CIR
Brendan Halligan	Cathaoirleach	8,978	6 as 8	N/B
Julie O'Neill	Ceaptha mar Chomhalta Sinsearach Neamhspleách an Bhoird i Meán Fómhair 2012	5,456	5 as 7	N/B
Brian T Carroll	Comhalta an CIR	NEAMHNÍ	11 as 11	4 as 7
Edgar Morgenroth	Ceaptha mar chomhalta den CIR in Aibreán 2012	NEAMHNÍ	7 as 11	4 as 7
Anne Farrell	Ceaptha an 24 Aibreán 2012	7,200	10 as 10	6 as 6
Michelle Green	Ceaptha an 29 Bealtaine 2012	7,200	8 as 10	N/B
Declan Waugh	Ceaptha an 29 Bealtaine 2012	2,594	3 as 4	N/B
Brian Motherway (CEO)	Ceaptha an 22 Bealtaine 2012	NEAMHNÍ	10 as 11	N/B
Pat Gilroy	Ceaptha an 14 Bealtaine 2013	7,695	6 as 11	N/B
Anne Connolly	Ceaptha an 2 Bealtaine 2013	7,695	10 as 11	N/B
Michael McGarry	Ceaptha an 14 Bealtaine 2013	7,695	11 as 11	N/B

Costais an Bhoird

B'ionann na costais iomlána a iocadh le comhaltaí Bhord an SEAI in 2014 agus €1,675, ina raibh an méid a leanas:

	€
Míleáiste	484
Costais taistil, chóiríochta agus chothabhála	1,191

Tuarastail an Phríomhfheidhmeannaigh

Féach Nóta 4.1 leis na Ráitis Airgeadais.

Ráitis don bhliain dar gcríoch 31 Nol 2014

Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann An Ráiteas ar Fhreagrachtaí an Bhoird Don bhliain dar gcríoch an 31 Nollaig 2014

Bunaíodh Údarás Fuinnimh Inmharthana (SEAI) (ar ar tugadh Fuinneamh Inmharthana Éireann roimhe seo) faoin Acht Fuinnimh Inmharthana, 2002 agus tá siad ar an bhfód ón 1 Bealtaine 2002 i leith.

Ceanglaíonn Alt 24(2) den Acht um Fhuinneamh Inmharthana, 2002 ar an Údarás chun ráitis airgeadais a réiteach i cibé formáid a cheadóidh an tAire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Náidúrtha le toiliú an Aire Airgeadais.

Agus na ráitis siúd airgeadais á réiteach, ceanglaítear an méid a leanas ar an mBord:

- Beartais chuntasaiochta oiriúnacha a roghnú agus iad a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach ina dhiaidh sin.
- Breithiúnais agus meastacháin a dhéanamh atá réasúnta agus stuama.
- Na ráitis airgeadais a réiteach ar bhonn gnóthas leantach, mura cuí a mheas go leanfaidh an tÚdarás i mbun feidhme.
- A lua cibé acu ar cloíodh nó nár cloíodh leis na caighdeáin chuntasaiochta infheidhme, faoi réir aon imeachtaí ábhartha a nochtar agus a mhínítear sna ráitis airgeadais.

Tá an Bord freagrach as leabhair chúí chuntais a choimeád ina nochtar, le cruinneas réasúnta, ag tráth ar bith, staid airgeadais an Údarás agus a chuireann ar a gcumas acu a chinntiú go gcomhlíonann na ráitis airgeadais Alt 24 den Acht um Fhuinneamh Inmharthana, 2002. Anuas air sin, tá an Bord freagrach as gach sócmhainn faoina rialú oibríochtúil a chosaint agus as bearta réasúnta a ghlacadh, ar an ábhar sin, chun calaois agus mírialtachtaí eile a chosc nó a bhrath.

Sínithe thar cheann an Bhoird

Julie O'Neill
Comhalta Boird
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
30 Meitheamh 2015

An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste

Tuarascáil le cur faoi bhráid Thithe an Oireachtais

Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann

Tá iniúchadh déanta agam ar ráitis airgeadais Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2014 faoin Acht um Fhuinneamh Inmhartha, 2002. Áirítear sna ráitis airgeadais, ar ullmhaíodh faoi na beartais chuntasaíochta a leagtar amach iontu, an ráiteas ar bheartais chuntasaíochta, an cuntas ioncaim agus caiteachais, an clár comhardaithe agus na nótaí bainteacha. Ullmhaíodh na ráitis airgeadais san fhoirm ar forordaíodh faoi Alt 24 den Acht, agus i gcomhréir le cleachtas cuntasaíochta lena bhfuil glacadh ginearálta in Éirinn.

Freagrachtaí an Údaráis

Tá an tÚdarás freagrach as ullmhú na ráiteas airgeadais, lena chinntiú go dtugtar léiriú fíor agus cóir ar staid ghnóthaí an Údaráis agus ar a n-ioncam agus caiteachas, agus le rialacht idirbheartaíochtaí a chinntiú.

Freagrachtaí an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Táimse freagrach as iniúchadh a dhéanamh ar na ráitis airgeadais agus tuairisciú a dhéanamh orthu de réir an dlí infheidhme.

Tugaimse faoi m'iniúchadh trí thagairt a dhéanamh do na breithniúcháin speisialta lena mbaineann comhlachtaí Stáit i ndáil lena mbainistiú agus lena n-oibriú.

Tugaimse faoi m'iniúchadh de réir na gCaighdeán Idirnáisiúnta Iniúcháireachta (an RA agus Éire) mar aon le Caighdeán Eitice an Bhoird Chleachtas Iniúcháireachta d'Iniúcháirí a chomhlíonadh.

Scóip Iniúchta na Ráiteas Airgeadais

Is éard a bhaineann le hiniúchadh, fianaise a fháil faoi shuímeanna agus nochtadh sna ráitis airgeadais, ar leor iad lena chinntiú go réasúnta nach ann d'aon mhíríteas ábhartha sna ráitis airgeadais, bíodh calaois nó earráid is cúis leis. Áirítear leis seo measúnú ar an méid a leanas:

- cibé acu an cuí nach cuí do na beartais chuntasaíochta do chúinsí an Údaráis, agus cibé acu ar cuireadh nó nár cuireadh i bhfeidhm go comhsheasmhach iad agus cibé acu ar nochtadh nó nár nochtadh iad go cuí
- réasúntacht na mórmheastachán cuntasaíochta a rinneadh agus na ráitis airgeadais á n-ullmhú, agus
- cur i láthair foriomlán na ráiteas airgeadais.

Ina theannta sin, tugaim faoi fhianaise a fháil faoi rialacht na n-idirbheart airgeadais i gcúrsa an iniúchta.

Sa mhullach air sin, déanaim tuarascáil bhliantúil an Údaráis a léamh le haon mhíríteachtaí ábhartha leis na ráitis airgeadais ar a ndearnadh iniúchadh a shainaithint. Déanaim breithniú ar na himpleachtaí do mo thuarascáil má thugaim faoi deara aon mhíríteas nó aon neamh-chomhsheasmhacht ábhartha.

Tuairim faoi na Ráitis Airgeadais

I mo thuairim, tugtar seasamh fíor agus cóir ar staid ghnóthaí an Údaráis amhail an 31 Nollaig 2014 agus ar a gcuid ioncaim agus caiteachais le haghaidh na bliana 2014 sna ráitis airgeadais, a ullmhaíodh i gceart de réir an chleachtas chuntasaíochta lena bhfuil glacadh ginearálta in Éirinn.

Is í mo thuairim gur choimeád an tÚdarás leabhair chuí chuntasaíochta. Tá na ráitis airgeadais i gcomhréir leis na leabhair chuntais.

Ábhair ar a dTuairiscim trí Eisceacht

Déanaim tuairisciú trí eisceacht sna cásanna a leanas:

- Mura bhfuair mé an uile fhaisnéis agus mhíniúchán a theastaigh uaim chun míniúchadh a dhéanamh, nó
- Thug mé aon chás ábhartha faoi deara i míniúchadh nár caitheadh airgead chun a gcríoch beartaithe nó sa chás nach raibh na hidirbheartaíochtaí i gcomhréir leis na húdaráis a bhí á rialú, nó
- Níl an fhaisnéis a thugtar i dtuarascáil bhliantúil an Údaráis comhsheasmhach leis na ráitis airgeadais ghaolmhara, nó
- Ní léiríonn an Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais comhlíonadh an Údaráis an Chóid Iompair le haghaidh Rialachas Comhlachtaí Stáit, nó
- Tugaim faoi deara gurb ann d'ábhair eile lena mbaineann an bealach a tugadh faoi ghnó poiblí.

Rialú ar íocaíochtaí deontais

Nochtar sa ráiteas ar rialú inmheánach airgeadais an dul chun cinn a rinneadh in imscrúdú a dhéanamh ar neamhrialtachtaí maidir le héilimh a rinneadh faoi na Scéimeanna Tithe Fuinnimh Níos Fearr agus Fuinneamh Níos Fearr, Tithe Níos Teolaí, agus leagtar amach ann na bearta atá á nglacadh ag an Údarás mar fhreagairt dóibh. Ina measc seo, tá rialú a threisiú, bearta a ghlacadh chun na suimeanna a íocadh a aisghabháil nó tús a chur le himeachtaí dlí.

Seamus McCarthy

An tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste
An 30 Meitheamh 2015

Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann

An Ráiteas ar Rialú Inmheánach Airgeadais

Thar cheann Bhord Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann, aithním ár bhfreagracht as a chinntiú go gcoimeádtar agus go n-oibrítear córas éifeachtach rialaithe inmheánaigh airgeadais.

Ní féidir leis an gcóras ach dearbhú réasúnta, seachas iomlán a thabhairt go gcosnaítear sócmhainní, go n-údaraitear idirbhearta go cuí agus go gcuirtear iad i dtáifead i gceart agus go gcuirtear cosc ar earráidí nó neamhrialtachtaí ábhartha nó go mbraithfí iad go tráthúil.

Príomhnósanna Imeachta Rialaithe

Ghlac an Bord le bearta le timpeallacht chúil rialaithe a chinntiú trí fhreagrachtaí bainistíochta a shainiú go soiléir, lena n-áirítear teipeanna móra rialaithe a thuirisciú agus gníomh cuí ceartaithe a chinntiú.

Bhunaigh an Bord próisis agus cleachtais le rioscaí gnó a shainaitheint agus le measúnú a dhéanamh orthu tríd an méid a leanas:

- cineál, méid agus impleachtaí airgeadais na rioscaí a shainaitheint atá roimh an eagraíocht;
- measúnú a dhéanamh ar an gcosúlacht go dtarlódh na rioscaí a sainaitheint;
- measúnú a dhéanamh ar chumas an chomhlachta chun na rioscaí a tharlaíonn a bhainistiú agus a mhaolú.

Amhail a nochtar i ráitis airgeadais bhlianta roimhe seo, le linn 2012, shainaitheint an tÚdarás líon neamhrialtachtaí a bhain le conraitheoir amháin faoin Scéim Tithe Fuinnimh Níos Fearr. Chuir bainistíocht an SEAI an Bord, an tArd-Reachtair Cuntas agus Ciste, na Gardaí agus an Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Daonna (DCENR) ar an eolas faoin mírialtacht. D'éisigh comhairleoirí dlí an SEAI litir éilimh ar aisíocaíocht an deontais. Anuas air sin, chuir an tÚdarás tús le himeachtaí dlí maidir leis na ceistanna siúd. Rinneadh an conraitheoir a dhíchúlú ón scéim agus cuireadh gach íocaíocht ghaolmhar ar fionraí. Amhail an 31 Nollaig 2014, b'ionann an tsuim iomlán atá á himscrúdú agus €504,935. Tháinig laghdú €9,000 air seo ón mbliain roimhe mar gheall ar aisghabháil cistí. Is tábhachtach a thabhairt faoi deara go bhfuil an figiúr seo faoi réir leasú anuas ar feitheamh cur i gcrích imeachtaí dlí agus aisghabháil na gcistí. Féach Nóta 5.4 leis na ráitis airgeadais.

Rinne an tÚdarás, idir an dá linn, rialú na Scéime Tithe Fuinnimh Níos Fearr a threisiú go mór, lena n-áirítear cur chuige rioscabhunaithe a chur i bhfeidhm i leith roghnú cigireachta agus cumhdach iosta cigireachta 10% a chinntiú i measc gach conraitheora.

Is é an líon iomlán deontas a eisíodh ó cuireadh tús leis an scéim Tithe Fuinnimh Níos Fearr a fhad leis an 31 Nollaig 2014 163,438. Ag deireadh 2014, bhí an tÚdarás ag dul sa tóir ar aisíocaíocht 195 deontas ar luach €202,729, a d'eascair ó sháruithe ar théarmaí agus coinníollacha na Scéime Tithe Fuinnimh Níos Fearr (gan na líonta a chur san áireamh a áirítear leis an imscrúdú ar a dtugtar cuntas san alt thuas). Rinneadh 52 de na cásanna seo a chur faoi bhráid Bhiúró um Imscrúdú Calaoise an Gharda Síochána.

Tá an córas rialaithe inmheánaigh airgeadais bunaithe ar chreat d'fhaisnéis bhainistíochta rialta, nósanna imeachta riaracháin, lena n-áirítear leithscaradh dualgas, agus córas tarmhligin agus cuntasíochta. Go háirithe san áireamh tá:

- córas cuimsitheach buiséadaithe ag a bhfuil buiséad bliantúil a ndéanann an Bord comhaontú agus athbhreithniú air;
- athbhreithnithe rialta ag an mBord ar thuarascálacha tréimhsíúla agus bliantúla airgeadais a thugann feidhmíocht airgeadais le fios i leith na dtuartha;
- spriocanna a leagan síos chun feidhmíocht airgeadais agus feidhmíocht eile a thomhas.

Déantar feidhm iniúchta inmheánaigh Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann a chonrú le gnóthas cuntasóirí. Cuireann anailís ar na rioscaí a bhfuil an t-údarás nocht dóibh faisnéis ar fáil don phlean bliantúil iniúchta inmheánaigh. Tá an cur chuige seo arna fhorhnuiniú ag an gCoiste iniúchta agus tá sé faofa ag an mBord. Faomhann an coiste iniúchta Plean bliantúil Iniúchta Inmheánaigh. Soláthraíonn na hiniúcháirí inmheánacha tuarascálacha don Choiste ar thascanna faoinar tugadh. Tugann na tuarascálacha seo chun solais easnamh nó laigí, más ann dóibh, sa chóras rialaithe inmheánaigh airgeadais.

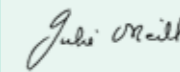
Déanann Coiste inmheánach Calaoise Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann athbhreithniú agus stiúradh ar ghníomhartha ar gach saincheist de chialois fhéideartha a shainaitheintear trí nósanna imeachta, próisis iniúchta agus cigireachta na scéime agus trí Phrótacal Aonad Cigireachta an SEAI. Is éard atá sa Choiste Calaoise Bainisteoirí trasfheidhmeacha a dhéanann athbhreithniú ar gach eisceacht nó buairt a shainaitheintear mar riosca féideartha nó neamhchomhlíonadh suntasach agus a sholáthraíonn treoir agus tacaíocht phras agus oibiachtúil do bhainistíocht líne agus na rioscaí seo á maolú.

Rinne an Bord monatóireacht agus athbhreithniú ar éifeachtacht an chórais rialaithe inmheánaigh airgeadais agus aird ar na tuarascálacha agus an obair faoinar thug an bhainistíocht, nuashonruithe ar na beartais agus nósanna imeachta, an Coiste Iniúchta agus Riosca agus na hiniúcháirí inmheánacha, mar aon leis an bpróiseas bainistíochta riosca ata i bhfeidhm faoi láthair ag an eagraíocht

Athbhreithniú Bliantúil ar na Rialuithe

Dearbhaím, don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2014, gur thug an Bord faoi athbhreithniú ar éifeachtacht an chórais rialuithe inmheánacha airgeadais.

Sínithe thar cheann an Bhoird

Julie O'Neill
Comhalta Boird
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann

An Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta

Don Bhliain dar Críoch an 31 Nollaig 2014

(A) Tréimhse na Ráiteas Airgeadais

Cumhdaíonn na ráitis airgeadais an tréimhse ón 1 Eanáir go dtí an 31 Nollaig 2014.

(B) Bonn an Réitigh

Ullmhaíodh na ráitis airgeadais ar bhonn fabhráithe, seachas nuair a luaitear a mhalairt thíos. Ullmhaítear iad i gcomhréir leis an gCleachtas Cuntasaíochta lena bhfuil Glacadh Ginearálta, faoi choinbhinsiún an chostais stairiúil, agus san fhormáid a d'fhaomh an tAire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha. Glactar leis na Caigneáin Tuairiscithe Airgeadais arna nglacadh na ag comhlachtaí cuntasaíochta aitheanta, faoi mar a bhíonn siad infheidhme. Is é an Euro an t-aonad airgeadra ina bhfuil na ráitis airgeadais ainmnithe.

(C) Deontais Stáit

Léiríonn Deontais Stáit (Nóta 1) agus Ioncam Ceardlainne (Nóta 3) a léirítear sa Chuntas Ioncaim agus Caiteachais an tsuim a fuarthas sa bhliain.

(D) Ceangaltas Deontais

Aithnítear Ceangaltas Deontais mar chaiteachas sa Chuntas Ioncaim agus Caiteachais nuair a comhlíonadh gach coinníoll a bhaineann leis an deontas nó le h-íocaíocht chéimnithe de.

(E) Sócmhainní Seasta Inláimhsithe

Luaitear sócmhainní seasta ar chostas lúide dímheas carnach. Déantar dímheas a ríomh ar bhonn líne dhíreach d'fhonn costas na sócmhainní seasta a dhíscríobh thar a saolré ionchais mheasta mar seo a leanas:

Mótarfheithiclí	20%
Daingneáin agus Feistis	33.33%
Trealamh agus Bogearraí TF	33.33%
Trealamh Oifige	33.33%
Clár Ocean	33.33%

Dímheastar go hiomlán sócmhainní ar a bhfuil luach níos lú ná €1,000 i mbliain na fála. Gearrtar dímheas bliana iomláine i mbliain na fála; ní ghearrtar dímheas i mbliain na diúscartha.

Dímheastar Costais Fheistithe thar théarma an léasa.

(F) Aoisliúntas

Forálann Alt 17 den Acht um Fhuinneamh, 2002 do bhunú scéimeanna aoisliúntais ag an Údarás. Scéim sochair shainithe atá sa scéim chun críocha Acht na bPinsean, 1990.

Léiríonn costais phinsin sochair phinsin a thuilleann fostaithe sa tréimhse agus léirítear iad glan ar ranníocaíochtaí pinsin foirne a aisíoctar leis an Roinn i gcomhréir le socruithe maoinithe gníomhaireachta. Aithnítear suim a chomhfhreagraíonn don mhúirear pinsin mar ioncam sa mhéid go bhfuil sé in-aisghnóthaithe ón Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha agus go ndéanann deontais a fuarthas sa bhliain é a sheach-chur chun íocaíochtaí pinsin a dhíscaoileadh. Léirítear gnóthachain nó cailiteanais achtúireacha ar dhílteanais na scéime sa Ráiteas na nGnóthachan agus na gCailiteanas Aitheanta Iomlán agus aithnítear coigeartú comhfhreagrach sa tsuim atá in-aisghnóthaithe ón Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha.

Léiríonn dlíteanais phinsin luach reatha na n-íocaíochtaí pinsin amach anseo a thuill an fhoireann go dtí seo. Léiríonn cistiú iarchurtha pinsin an tsócmhainn chomhfhreagrach atá le gnóthú i dtréimhsí amach anseo ón Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha.

Ina theannta sin, oibríonn an tÚdarás Scéim Pinsean Shingil Seirbhíse Poiblí (Scéim Shingil) arb í an scéim le sochar sainithe d'fhostaithe inphinsin sa tseirbhís phoiblí a ceapadh an 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh sin. Íoctar ranníocaíochtaí chomhalta na Scéime Singil leis an Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe.

(G) An Cuntas Caipitil

Léiríonn an Cuntas Caipitiúil an tsuim neamhamúchta ioncaim a úsáideadh chun sócmhainní seasta a cheannach.

(H) Léasanna

Gearrtar íocaíochtaí faoi léasanna oibríúcháin ar an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais de réir mar a bhíonn siad dlite.

(I) An Treoir maidir le Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh (EPBD)

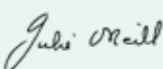
Gineann an tÚdarás ioncam EPBD faoin scéim um Rátáil Fuinnimh Foirgnimh (BER) (I.R. Uimh. 243 de 2012, Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh), 2012, ar déileáladh leis roimhe seo faoi I.R. Uimh. 666 de 2006, Rialacháin na gComhphobal Eorpach (Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh), 2006 (arna leasú). Faoin reachtaíocht, ní mór d'úinéir foirgnimh Deimhniú BER a sholáthar mar aon le Tuarascáil Chomhairleach do cheannaitheoirí ionchasacha nuair atá foirgneamh á thógáil, á dhíol nó á ligean ar cíos. Tá roinnt táillí iníoctha maidir le BER, lena n-áirítear táille nuair a chláraítear measúnóir agus tobhach maidir le gach measúnacht BER a sheoltar ar aghaidh sa tréimhse chuig an Údarás ar mhaithe le Deimhniú BER a eisiúint. Cuirtear ioncam EPBD i gcuntas ar bhonn fabhrúithe.

An Cuntas Ioncaim agus Caiteachais

don bhliain dar críoch an 31 Nollaig

	Nótaí	2014	2013
IONCAM		€'000	€'000
Deontais Stáit	1	75,814	66,939
Rátáil Fuinnimh Foirgnimh	7	3,394	3,064
Ioncam ó Chonradh an AE	2	123	201
Ioncam Eile	3	106	247
Glanchistiú larchurtha le haghaidh Pinsean sa Bhliain	13(c)	1,233	1,322
Ranníocaíochtaí Pinsin a aisíocadh leis an DCENR	4.1	(180)	(198)
Glanastriú ón gCuntas Caipitiúil	11	92	174
Ioncam Iomlán		80,582	71,749
CAITEACHAS			
Caiteachas Riaracháin	4	8,066	8,386
Caiteachas clár	5	68,787	58,608
Rátáil Fuinnimh Foirgnimh	7	1,618	1,988
Caiteachas Iomlán		78,471	68,982
Barrachas don Bhliain roimh leithghabháil		2,111	2,767
Leithghabhálacha			
Íocaíochtaí leis an Státchiste	6	(259)	(548)
Barrachas don Bhliain i ndiaidh leithghabhálacha		1,852	2,219
Barrachas/(Easnamh) amhail an 1 Eanáir		1,497	(722)
Barrachas amhail an 31 Nollaig		3,349	1,497

Cruthaíonn an Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta agus Nótaí 1 go dtí 20 cuid de na Ráitis Airgeadais seo.

Julie O'Neill
Comhalta Boird
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
30 Meitheamh 2015

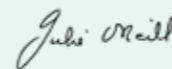
An Dr. Brian Motherway
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
30 Meitheamh 2015

Ráiteas na nGnóthachan agus na gCailteanas Aitheanta Iomlán

Don bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2014

	Nótaí	2014	2013
		€'000	€'000
Barrachas/(Easnamh) don Bhliain		1,852	2,219
Gnóthachain ó Thairní ar Dhliteanas na Scéime Pinsin		75	1,688
Athruithe ar thoirní faoi luach reatha dhliteanas na scéime pinsin		(7,876)	-
(Cailteanas)/Gnóthachan ar Dhliteanas Phinsin	13	(7,801)	1,688
Coigeartú an Chistithe larchurtha Pinsin	13	7,801	(1,688)
Brabús Aitheanta Iomlán don Bhliain		1,852	2,219

Cruthaíonn an Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta agus Nótaí 1 go dtí 20 cuid de na Ráitis Airgeadais seo.

Julie O'Neill
Comhalta Boird
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
30 Meitheamh 2015

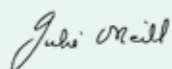
An Dr. Brian Motherway
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
30 Meitheamh 2015

An Clár Comhardaithe amhail

an 31 Nollaig 2014

	Nótaí	2014	2013
		€'000	€'000
SÓCMHAINNÍ			
Sócmhainní Seasta Inláimhsithe	8	177	269
Sócmhainní Reatha			
An Banc	12	7,180	7,133
Féichiúnaithe agus Réamhíocaíochtaí	9	967	865
		8,147	7,998
DLITEANAIS REATHA			
Creidiúnaithe agus Fabhrúithe	10	(4,798)	(6,501)
Glansócmhainní Reatha		3,349	1,497
Sócmhainn Chistithe Iarchurtha	13	25,512	16,478
Dlíteanas Pínsin	13	(25,512)	(16,478)
Glansócmhainní Iomlána		3,526	1,766
Maoinithe ag:			
An Cuntas Caipitil	11	177	269
An Cuntas Ioncaim agus Caiteachais		3,349	1,497
		3,526	1,766

Cruthaíonn an Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta agus Nótaí 1 go dtí 20 cuid de na Ráitis Airgeadais seo.

Julie O'Neill
Comhalta Boird
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
30 Meitheamh 2015

An Dr Brian Motherway
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
30 Meitheamh 2015

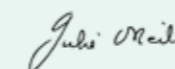
An Ráiteas ar Shreabhadh Airgid

don Bhliain dar críoch an 31 Nollaig 2014

	2014	2013
	€'000	€'000
Barrachas don Bhliain	1,852	2,219
Aistriú ón gCuntas Caipitil	(92)	(174)
Ús Bainc	(1)	(3)
Muirear Dímhéasa	156	361
(Méadú)/Laghdú ar na Cuntais atá infhaighte	(102)	471
Laghdú/(Méadú) ar Chuntais iníoctha	347	(16)
Glansreabhadh Airgid ó Oibriúcháin	2,160	2,858
AN RÁITEAS AR SHREABHADH AIRGID		
Glansreabhadh Airgid ó Oibriúcháin	2,160	2,858
Torthaí ar Infheistíocht agus ar Sheirbhísíú Airgeadais		
Ús Bainc	1	3
Sreabhadh Airgid roimh Chaiteachas Caipitil	2,161	2,861
Sócmhainní Seasta a Cheannach	(64)	(188)
Méadú ar Airgead	2,097	2,673
Réiteach an Mhéadaithe/(an Laghdaithe) ar Airgead i leith Airgid sa Bhanc		
Gluaiseacht in Airgead don Bhliain	2,097	2,673
An Banc amhail an 1 Eanáir	3,365	692
An Banc amhail an 31 Nollaig (Nóta 12)	5,462	3,365

Ní áirítear leis an iarmhéid €5,462,673 suim €1,717,512 atá á coimeád i gcuntas bainc ar leith a bhaineann le tionscadal Iomlánaíoch 2020 Dhún Dealgan (Dundalk 2020 Holistic project) (féach Nóta 12).

Cruthaíonn an Ráiteas ar Bheartais Chuntasaíochta agus Nótaí 1 go dtí 20 cuid de na Ráitis Airgeadais seo.

Julie O'Neill
Comhalta Boird
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
30 Meitheamh 2015

An Dr. Brian Motherway
Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
30 Meitheamh 2015

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

1. Deontais Stáit

Faoi Alt 22(1) den Acht um Fhuinneamh Inmharthana, 2002 soláthraíonn an tAire Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádurtha cistiú don Údarás chun tabhairt faoina gcuid feidhmeanna.

	2014	2013
	€'000	€'000
Clár		
C3: Riarachán an SEAI		
- Reatha	6,996	6,988
C4: Clár Fuinnimh Inmharthana		
- Reatha	6,250	7,455
- Caipiteal	57,466	49,447
C5: Clár Thaighde Fuinnimh		
- Reatha	981	1,214
- Caipiteal	4,501	1,835
Caiteachas Clár Iomlán	76,194	66,939
Lúide Cistí an EPBD a aisíodhadh leis an Roinn	(380)	-
	75,814	66,939

Déanann an Roinn Fuinnimh, Cumarsáide agus Acmhainní Nádurtha (DCENR) gach clár faoi fhotheidil C3, C4 agus C5 a chistiú go hiomlán faoi Vóta 29.

Fuair an SEAI cistiú €3,200,000 idir 2007 agus 2009 ón DCENR d'fhonn an scéim Rátáil Fuinnimh Foirgnimh (BER) a bhunú. Le linn 2012, aisíodhadh suim €2,820,305 leis an Roinn ó chistí a ghin an scéim. Aisíodhadh fuilleach an iarmhéid, €379,695 leis an Roinn in 2014.

2. Ioncam ó Chonradh an AE

Ó ghníomhaíochtaí iad na cistí ó chonarthaí AE ar fiú €123,465 (2013: €200,639) iad ó ghníomhaíochtaí in Éifeachtúlacht Fhuinnimh agus i bhFuinneamh In-Athnuaite, lena n-áirítear cur chun cinn na teicneolaíochta, scaipeadh faisnéise, taighde agus comhordú imeachta agus bainistíocht. Aisíodtar na cistí seo ar ais leis an DCENR.

3. Ioncam Eile

Is ionann ioncam eile agus fáiltais ó chúrsaí agus fáiltais ó urraíocht. Déanann an SEAI an Taispeántas bliantúil Fuinnimh a reáchtáil chomh maith.

	2014	2013
	€'000	€'000
Ioncam ceardlainne	33	64
Urraíocht ar Dhámhachtainí Fuinnimh Inmharthana	40	45
Ús bainc	1	3
Ioncam eile	32	135
	106	247

4. Caiteachas Riaracháin

Tá na hearraí a leanas i gceist le Caiteachas Riaracháin:

	Notáí	2014	2013
		€'000	€'000
Tuarastail agus muirir ghaolmhara	4.1	4,118	4,223
Costais phinsin	13	1,329	1,412
Earcú, Oiliúint agus Oideachas	4.2	111	72
Fógraíocht agus Cur chun Cinn	4.3	295	293
Táillí Ginearálta Gairmithe	4.4	296	292
Riarachán Ginearálta	4.5	1,917	2,094
		8,066	8,386

4.1 Tuarastail agus Muirir Ghaolmhara

	2014	2013
	€'000	€'000
Tuarastail	3,267	3,463
ÁSPC Fostóra	291	321
Foireann Ghníomhaireachta/Chonartha	505	378
Luach Saothair Chomhaltaí Boird	16	61
	4,118	4,223

Asbhaineann an tÚdarás ranníocaíochtaí aoisliúntais fostaithe a aisíodtar leis an Roinn Fuinnimh, Cumarsáide agus Acmhainní Nádurtha. San áireamh i gcostas na dtuarastail tá €179,791 (2013: €197,529) maidir le ranníocaíochtaí aoisliúntais fostaithe. Ní cheanglaítear ar an Údarás ranníocaíochtaí fostóra a dhéanamh leis an scéim.

Luach Saothair an Phríomhfheidhmeannaigh

D'iontráil an Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF) reatha i gconradh fostaíochta leis an SEAI an 1 Bealtaine 2012. Ní áirítear le conradh fostaíochta don POF Scéim Luaíochtaí Feidhmíocht bhunaithe. B'ionann luach iomlán luach saothair an POF in 2014 agus €111,500 (2013: €115,261) agus cuirtear san áireamh é sna tuarastail thuas.

Ní sháraíonn teidlíochtaí pinsin an POF na teidlíochtaí caighdeánacha a shonraítear sa scéim shamhlach aoisliúntais shochair shainithe de chuid na hearnála poiblí. B'ionann costais an POF in 2014 agus €2,144 (2013: €2,511).

Tobhach Pinsin

Asbhaineadh €230,401 (2013: €250,238) de thobhach pinsin ó thuarastail agus íocadh é leis an Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádurtha le linn na bliana.

Táillí Boird

Nochtar táillí boird i Nóta 16.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar leanúint)

4.2 Earcaíocht, Oiliúint agus Oideachas

	2014	2013
	€'000	€'000
Oiliúint agus Earcaíocht Foirne	101	58
Suibscríbhinní agus Foilseacháin Foirne	10	14
	111	72

4.3 Fógraíocht agus Cur chun Cinn

	2014	2013
	€'000	€'000
Costais Fhógraíochta	15	3
Cló agus Dearadh	54	47
Urraíocht	51	15
Cumarsáid agus Caidreamh Poiblí	120	146
Ábhair Cheardlainne agus Costais Imeachtaí	43	39
Cothabháil agus Forbairt an Láithreáin Ghréasáin	12	43
	295	293

4.4 Táillí Profeisiúnta Ginearálta

	2014	2013
	€'000	€'000
Clár na scoileanna	240	231
Táillí Rúnaíochta na Cuideachta	56	61
	296	292

4.5 Riarachán Ginearálta

	2014	2013
	€'000	€'000
Cíos, Rátaí agus Muirir Sheirbhíse	617	672
Taisteal agus Cothabháil		
an Fhoireann	20	10
an Bord	2	3
Caiteachas Ginearálta TF	6	18
Cothabháil TF	274	177
Forbairt Córais TF	354	265
Ceadúnais TF	31	59
Tomhaltáin TF	14	35
Deasc Chabhreach TF	104	103
Dímheas	156	361
Táillí iniúchta		
seachtrach	31	31
inmheánach	40	61
Árachas agus Dleathach	45	53
Línte Gutháin agus Sonraí	123	107
Páipéarachas	11	15
Caiteachas a bhain leis an bhfoireann ¹	7	3
Eile	82	121
	1,917	2,094

¹ Tá suim de €2,563 (2013: €2,129) cuimsithe i gcaiteachas a bhain leis an bhfoireann do 2014 a bhaineann le deonachán SEAI d'eachtra Nollag na foirne. Déanann foireann deonachán don eachtra seo chomh maith.

5. Caiteachas clár

Tá na míreanna a leanas i gceist le caiteachas clár:

	Notáí	2014	2013
		€	€
Éifeachtúlacht Fhuinnimh			
Fuinnimh Níos Fearr, Tithe Níos Teo	5.1	21,122	18,277
Fhuinnimh Níos Fearr, Tithe Níos Teo Ceantarbhunaithe	5.2	9,260	7,038
Clár Tionscail agus Gnó	5.3	1,245	1,522
Tithe Fuinnimh Níos Fearr	5.4	12,022	15,668
Éifeachtúlacht Fhuinnimh na hEarnála Poiblí	5.5	1,502	1,145
Ionaid Oibre Fuinnimh Níos Fearr	5.6	-	1,927
Clár Forbartha Aisfheistithe	5.7	949	329
Pobail Fhuinnimh Níos Fearr	5.8	14,829	7,958
Méadrú Cliste Fuinnimh Níos Fearr	5.9	155	198
Maoiniú Fuinnimh Níos Fearr	5.10	953	502
Fuinneamh In-Athnuaite			
Taighde, Forbairt agus Taispeáint Fuinnimh In-Athnuaite	5.11	1,272	1,079
Fuinneamh Aigéin	5.12	3,606	1,862
Nuálaíocht agus Comhtháthú			
Faisnéis ar Fhuinneamh In-Athnuaite	5.13	22	49
Pobail Fuinnimh Inmharthana	5.14	218	85
Staitisticí agus Samhaltú Fuinnimh	5.15	370	599
Feithiclí Leictreacha	5.16	1,262	370
		68,787	58,608

Áirítear gach costas riaracháin a bhaineann go díreach le caiteachas clár sna costais chlár thuas.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar leanúint)

5.1 Fuinneamh Níos Fearr, Tithe Níos Teo

	2014	2013
	€'000	€'000
Deontais ama nEisiúint	5,638	5,372
Conraitheoirí Príobháideacha	14,239	12,086
Seirbhísí agus Cigireachtaí Teicniúla	209	260
Bainistíocht Custaiméirí agus Dearbhú Cáilíochta	594	369
Comhairleoireacht Cliant	4	28
Costais Eile	180	125
Forbairt agus Bainistíocht Córais TF	251	32
Costais Taistil	7	5
	21,122	18,277

Tacaíonn an scéim Fuinnimh Níos Fearr, Tithe Níos Teo le huasghrádú a dhéanamh ar éifeachtúlacht tithe atá faoi úinéireacht phríobháideach atá thíos le bochtaineacht bhreosla. Eascraíonn compord níos fearr agus costais laghdaithe fuinnimh as feabhsúcháin ar éifeachtúlacht fuinnimh. Déanann an SEAI an scéim a riar agus a sheachadadh trí mheascán d'Eagraíochtaí Pobalbhunaithe (CBOanna) agus painéal de chonraitheoirí príobháideacha. In 2014, aisfheistíodh 9,056 teach faoin scéim Fuinneamh Níos Fearr, Tithe Níos Teo (2013: 9,803 teach).

5.2 Fuinneamh Níos Fearr, Tithe Níos Teo Ceantarbhunaithe

	2014	2013
	€'000	€'000
Deontais ama nEisiúint	9,051	6,911
Oibriú/Cur chun Cinn an Chláir	209	127
	9,260	7,038

Tacaíonn an Clár Ceantarbhunaithe Fuinneamh Níos Fearr, Tithe Níos Teo le tionscadail sprioctha gheografacha nó cheantarbhunaithe atá ar ardchaighdeán, ar a bhfuil praghas iomaíoch agus a sholáthraíonn feabhsúcháin ar éifeachtúlacht fuinnimh do thithe ag a bhfuil drochfhuinneamh. Dírítear ar shraith chuimsitheach tionscadal a sheachadadh a chruthaíonn coigiltí fuinnimh d'úinéirí leochaileacha tí agus do phobail, trí thionscadail a spreagann cur chuige comhpháirtíochta agus atá costéifeachtúil ar an ábhar sin. Aisfheistíodh 3,204 teach (2013: 2,877 teach) faoin scéim seo in 2014.

5.3 Clár Tionscail agus Gnó

	2014	2013
	€'000	€'000
Comhaontuithe Fuinnimh agus LIEN	399	629
Éifeachtúlacht Fuinnimh a Chur chun Cinn sa Ghnó	349	360
Costais Oibríochtúla ACA/Trí E	161	172
Costais SME agus Tionscail Eile	311	301
Costais Forbartha agus Chothabhála Córais TF	16	48
Costais Taistil	9	12
	1,245	1,522

Tacaíonn an clár seo le hiarrachtaí i measc gach earnáil ghnó chun feabhas a chur ar éifeachtúlacht agus iomaíocht trí líonraí agus seirbhísí a chuireann bainistíocht struchtúrtha fuinnimh chun cinn i leith caighdeán den chéad scoth, agus margáí a fhorbairt le haghaidh comhairle agus seirbhísí éifeachtúlachta fuinnimh. Áiríodh leis an gclár, chomh maith, tacaíocht agus cothabháil an chláir um Liúntais Luathaithe Chaipitil/Trí E ag a bhfuil bunachar sonraí de bhreis ar 12,200 táirge éifeachtúlachta fuinnimh.

5.4 Éifeachtúlacht fuinnimh na hearnála poiblí

	2014	2013
	€'000	€'000
Deontais ama nEisiúint	9,896	13,132
Seirbhísí agus Cigireachtaí Teicniúla	622	833
Seachadadh Oibríochtúil	737	785
Costais Eile	133	301
Costais TF	221	359
Fógraíocht	393	251
Costais Taistil	20	7
	12,022	15,668

Soláthraíonn an scéim Tithe Fuinnimh Níos Fearr cúnamh d'úinéirí tí ar spéis leo feabhas a chur ar éifeachtúlacht fuinnimh a dtí d'fhonn úsáid agus costais fhuinnimh, astuithe gáis cheaptha teasa a laghdú agus feabhas a chur ar na leibhéil chompoird laistigh dá dteach.

Scéim náisiúnta atá ann atá oscailte do gach úinéir tí a bhfuil áit chónaithe acu a tógadh roimh 2006. Tá an clár faoi stiúir éilimh agus is é laghdú ar éileamh an t-údar atá le laghdú ar chaiteachas deontais, in 2014, aisfheistíodh 9,555 teach faoin scéim Tithe Fuinnimh Níos Fearr.

In 2011, shainaithin an tÚdarás líon neamhrialtachtaí a bhain le conraitheoirí amháin faoin Scéim Tithe Fuinnimh Níos Fearr. Amhail an 31 Nollaig 2014, b'ionann an tsuim iomlán atá á himscrúdú go fóill agus €504,935. Tháinig laghdú €9,000 air seo ón mbliain roimhe mar gheall ar aisghabháil cistí. Tá an figiúr seo faoi réir leasú anuas ar feitheamh cur i gcrích imeachtaí dlí agus aisghabháil na gcistí.

Is é an líon iomlán deontas a eisíodh ó cuireadh tús leis an scéim Tithe Fuinnimh Níos Fearr a fhad leis an 31 Nollaig 2014 163,438. Ag deireadh 2014, bhí an tÚdarás ag dul sa tóir ar aisíocaíocht 195 deontas ar luach €202,729, a d'eascair ó sháruithe ar théarmaí agus coinníollacha na Scéime Tithe Fuinnimh Níos Fearr (gan na líonta a chur san áireamh a áirítear leis an imscrúdú ar a dtugtar cuntas san alt thuas). Rinneadh 52 de na cásanna seo a chur faoi bhráid Bhiúró um Imscrúdú Calaoise an Gharda Síochána.

5.5 Éifeachtúlacht fuinnimh na hearnála poiblí

	2014	2013
	€'000	€'000
Deontais	316	-
Seirbhísí Comhairleoireachta do Chliant	828	792
Acmhainní EinE do Scoileanna	105	100
Costais Oibríochtúla Eile	120	137
Forbairt agus Bainistíocht Córais TF	130	114
Costais Taistil	3	2
	1,502	1,145

Cuireann an clár seo cleachtais struchtúrtha bhainistíochta fuinnimh agus seachadann sé comhairle dhíreach ar éifeachtúlacht fuinnimh, meantóireacht, oiliúint agus tacaíochtaí speisialaithe teicniúla d'eagraíochtaí eanála poiblí.

Áirítear leis seo forbairt na creatlaí Seirbhísí Náisiúnta Fuinnimh le haisfheistiú fuinnimh a sheachadadh agus úsáid á baint as conrú feidhmíochta fuinnimh. San áireamh, chomh maith, tá deontais Chúnamh Teicniúil Eiseamláire chun tacú le tionscadail aisfheistithe eiseamláire a léiríonn uasghráduithe teicneolaíochta atá éifeachtúil i dtaobh fuinnimh do d'fhoirgnimh agus d'áiseanna reatha.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar leanúint)

5.6 Ionaid Oibre Fuinnimh Níos Fearr

	2014	2013
	€'000	€'000
Deontais ama nEisiúint	-	1,826
Oibriú/Cur chun Cinn an Chláir	-	101
	-	1,927

Scéim deontais aisfheistithe a bhí sa chlár seo a bhí oscailte d'eagraíochtaí den earnáil phoiblí agus phríobháideach a bhí dírithe ar thabhairt faoi chur i bhfeidhm tionscadail chaipitiúla éifeachtúlachta fuinnimh. Cuireadh deireadh leis an gclár seo ag deireadh 2013.

5.7 Clár Forbartha Aisfheistithe

	2014	2013
	€'000	€'000
Forbairt an Chláir	73	116
Forbairt Córais TF	590	84
Costais Eile	206	45
Comhairle Straitéiseach	24	44
Comhairleoireacht Cliant	56	39
Costais Taistil	-	1
	949	329

Tá sé de chuspóir an chláir Aisfheistithe tacú le forbairt an Chláir náisiúnta níos fairsinge Fuinneamh Níos Fearr, amhail a fógraíodh i mBealtaine 2011 i dtreo baint amach spriocanna um choigilt fuinnimh a chuirtear in iúl sa Phlean Gníomhaíochta Náisiúnta um Éifeachtúlacht Fuinnimh agus sa Treoir maidir le hÉifeachtúlacht Fuinnimh 2012. Cuireann forbairt le cláir rathúla intíre agus neamh-intíre deontais an SEAI agus glacfaidh siad an scála gníomhaíochta chuig leibhéal nua nach raibh coinne leis roimhe seo, atá dírithe ar ghníomhairí margaidh a spreagadh chun gnímh, lena n-áirítear soláthraithe fuinnimh, chun uasghráduithe ardtoirte a sheachadadh

go héifeachtúil agus go héifeachtach. Anuas air sin, díreoidh an clár ar an aistriú a theastaíonn chun bheith mar bhonn agus taca le todhchaí ina bhfuil meicníochtaí nua maoinithe i bhfeidhm chun tacú le haisfheistiú foirgneamh agus áiseanna.

Ba í 2014 an chéad bhliain ina raibh scéim dualgais um éifeachtúlacht fuinnimh ann do sholáthraithe fuinnimh. Tá an SEAI ainmnithe mar an Údarás eisithe do riaradh na Scéime seo.

5.8 Pobail Fuinnimh Níos Fearr

	2014	2013
	€'000	€'000
Deontais ama nEisiúint	14,583	7,782
Oibriú/Cur chun Cinn an Chláir	246	176
	14,829	7,958

In 2014, sheol an SEAI Pobail Fuinnimh Níos Fearr chun tacú le tionscadail ar leibhéal an phobail, a lorg go sonrach chun comhpháirtíochtaí nuálacha agus ceannródaíochta a thástáil lena seachadadh idir na hearnálacha poiblí agus príobháideacha, intíre agus neamh-intíre, tráchtála agus eagraíochtaí neamhbhrabúsacha, mar shampla. Anuas air sin, tugadh cuireadh do réitigh eile chun coigiltí fuinnimh a sheachadadh laistigh de phobal a dhéanann acmhainní reatha a ghíaráil. In 2014, chistigh an SEAI 58 tionscadal faoin gClár Pobail Fuinnimh Níos Fearr (2013: 47 tionscadal).

Is iad príomhchuspóirí an Chláir Pobail Fuinnimh Níos Fearr:

- Feabhas a chur ar éifeachtúlacht leictreach agus theirmeach an tsoláthair agus áiseanna foirgneamh
- Cur chuige costéifeachtúil agus nuálach comhpháirtíochta a sholáthar chun tionscadail fuinnimh inmhathana de scála a sholáthar
- Acmhainní aitiúla a shlógadh agus gníomhaíocht fostaíochta a mhúscailt

5.9 Méadrú Cliste Fuinnimh Níos Fearr

	2014	2013
	€'000	€'000
Staidéir/Tuarascálacha Coimisiúnaithe	33	166
Oibriú/Cur chun Cinn an Chláir	10	13
Costais Oibríochtúla Eile	112	19
	155	198

Glacann an SEAI sa tionscadal náisiúnta méadráithe chliste, atá comhordaithe ag an gCoimisiún um Rialáil Fuinnimh agus tá siad freagrach as comhordú gnéithe Idirchaidrimh Custaiméirí an chláir oibre seo. Comhordaitheoirí Grúpa um Fheidhmiú na hEangáí Náisiúnta Cliste iad an SEAI agus tá siad freagrach as bonneagar bhine tástála na hEangáí Cliste a sholáthar faoi Phlean Gnímh maidir le Poist an Rialtais.

5.10 Maoiniú Fuinnimh Níos Fearr

	2014	2013
	€'000	€'000
Deontais ama nEisiúint	296	-
Staidéir Thairde Choimisiúnaithe	336	211
Costais Taistil	3	10
Costais Oibríochtúla Eile	318	281
	953	502

Tionscnamh Rialtais atá sa tionscadal Maoinithe Fuinnimh Níos Fearr (BEF) d'fhonn aistriú chuig cur chuige atá dírithe níos mó ar an margadh i leith éifeachtúlachtaí fuinnimh a fhíorú agus is príomhghné é i bPlean Gníomhaíochta le haghaidh Post an Rialtais, a aithníonn scóip shuntasach chun fostaíocht a bhaineann leis an tógáil a eascraíonn ó chlár náisiúnta éifeachtúlachta fuinnimh. Díríonn Tionscadal an BEF ar thairde a dhéanamh ar an aistriú a theastaíonn chun bheith mar bhonn agus taca leis an ngluaiseacht i dtreo na meicníochtaí nua maoinithe is oiriúnaí le haghaidh tomhaltóirí ar mian leo a dtithe a uasghrádú agus fáil a bheith acu ar an gcoigilt iarmharach éifeachtúlachta fuinnimh.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar leanúint)

5.11 Taighde, Forbairt agus Taispeáint Fuinnimh In-Athnuaite

	2014	2013
	€'000	€'000
Deontais ama nEisiúint	699	339
Taighde lenar Tacaíodh	174	243
Fostaíocht agus Comhpháirtíochtaí Taighde	231	408
Forbairt agus Cothabháil TF	42	2
Staidéir/Tuarascálacha Coimisiúnaithe	94	51
Costais Taistil	32	36
	1,272	1,079

Tacaíonn an clár seo le taighde ar fhuinneamh inmhathana, tionscadail agus staidéir forbartha agus thaispeána, agus soláthraíonn sé anailís speisialtóra chun dul i ngleic le bacainní teicneolaíochta atá roimh fhuinnimh inmhathana a úsáid agus a chuireann feabhas ar chur i bhfeidhm fuinnimh inmhathana i margadh na hÉireann.

Anuas air sin, déanann an clár faisnéis neamhspleách ar acmhainní agus forbairtí fuinnimh inmhathana a fhorbairt, a chur chun cinn agus a nuashonrú go rialta (lena n-áirítear ardán GIS ar a bhfuil léarscáileanna acmhainní gaoithe, bithfhuinnimh agus geoteirmeacha), agus tacaíonn sé le rannpháirtíocht na hÉireann i dtaighde idirnáisiúnta agus malartú faisnéise dea-chleachtais sna haicmí seo. Áirítear leis seo an tairseach náisiúnta um thaighde ar fhuinneamh agus pointe comhordaithe a sholáthar chun rannpháirtíocht na hÉireann a chur chun cinn i gclár chistithe an AE agus tacú le rannpháirtíocht na hÉireann i ngníomhaíochtaí taighde na Gníomhaireachta Idirnáisiúnta Fuinnimh.

5.12 Fuinneamh Aigéin

	2014	2013
	€'000	€'000
Deontais ama nEisiúint	608	404
Oibreacha ar Fochonradh	2,665	1,164
Staidéir/Taighde Coimisiúnaithe	47	126
Costais Eile	255	146
Obair Shuíomh Tástála Mhaigh Eo	20	12
Costais Taistil	11	10
	3,606	1,862

Riarann an SEAI an Clár Fuinneamh Aigéin chun cinneadh beartais an Rialtais a chur i bhfeidhm chun forbairt Fuinneamh Aigéin in Éirinn a luathú. Bunaíodh an clár chun fairsingiú teicneolaíochtaí fuinneamh aigéin in Éirinn a chur chun cinn. I measc ghníomhaíochtaí 2014, bhí an méid a leanas:

- Cabhair a thabhairt don Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Náidúrtha chun an Plean Náisiúnta Forbartha Fuinnimh In-Athnuaite Amach ón gCósta a thabhairt chun críche.
- Tairiscintí deontais a riar do 16 thionscadal faoin gciste fréamhshamhla um Thaighde agus Forbairt Fuinneamh Aigéin.
- Clár suirbhéanna ar ghrinneall na farraige ag suíomhanna féideartha forbartha i gcomhpháirtíocht le Foras na Mara.
- Forbairt leanúnach na suíomhanna náisiúnta tástála tonnfuinnimh i mBéal an Mhuirthead agus i gCuan na Gaillimhe.

5.13 Faisnéis ar Fhuinneamh In-Athnuaite

	2014	2013
	€'000	€'000
Oibriú/Cur chun Cinn an Chláir	22	49
	22	49

Soláthraíonn an clár seo comhairle agus faisnéis neamhspleách ar shaincheistenna teicniúla, airgeadais agus sóisialta a bhaineann le forbairt agus fairsingiú fuinnimh in-athnuaite.

5.14 Pobail Fuinnimh Inmhathana

	2014	2013
	€'000	€'000
Seachadadh na hOibríochta	167	64
Comhairle Straitéiseach	48	15
Costais Taistil	3	6
	218	85

Tá sé de chuspóir ag an gclár seo tacú le Choinséartó lomlánaíoch an AE (EU Concerto Holistic Project) a chríochnú agus leis an méid a foghlaimíodh ón tionscadal seo a aistriú ar leibhéal pobail áitiúil, i dtreo cleachtais níos inmhathana fuinnimh, tríd an réimse de theicneolaíochtaí, teicnící, beartais agus iompar a thaispeáint agus a chur chun cinn a dhéanfaidh todhchaí fuinnimh inmhathana d'Éirinn a fhíorú. In 2011, síneadh an clár ó Chrios Fuinnimh Inmhathana Dhún Dealgan chun tacú le trí Phobal Fuinnimh Inmhathana (SEC) bhreise faoi stiúir údaráis áitiúil agus leag sé an bhunchloch do líonra náisiúnta SEC.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar leanúint)

5.15 Staitisticí agus Samhaltú Fuinnimh

	2014	2013
	€'000	€'000
Comhairle Straitéiseach ar Shamhaltú Fuinnimh	13	44
Costais Eile	154	118
Tuarascálacha/Taighde Coimisiúnaithe	151	354
Costais Taistil	23	36
Ceadúnais TF	29	47
	370	599

Comhlíonann an clár seo freagracht an SEAI as staitisticí cuimsitheacha, náisiúnta agus earnála a fhorbairt, a choimeád agus a fhoilsiú le haghaidh táirgeadh, aistriú agus úsáid deiridh fuinnimh. Áirítear leis seo staidéir mhionsonraithe shamhaltaithe agus anailís bheartais chun bonn neamhspleách fianaise a sholáthar chun tacú le déanamh beartas náisiúnta, agus chun bheith rannpháirteach i réimse gníomhaíochtaí measúnaithe agus pléite beartas náisiúnta agus idirnáisiúnta.

5.16 Feithiclí Leictreacha

	2014	2013
	€'000	€'000
Deontais arna nEisiúint	1,207	252
Clár Píolótach FL Oileán Árann	9	77
Costais Eile	42	34
Forbairt agus Cothabháil TF	2	3
Costais Taistil	2	4
	1,262	370

Tá an clár seo ag tacú le húsáid a bhaint as teicneolaíocht feithiclí leictreacha i gcóras iompair na hÉireann agus chistigh sé 268 gluaisteán leictreach sa bhreis a fuair cúnaimh deontais faoin gclár seo in 2014 (2013: 53 gluaisteán).

6. Leithghabhálacha

	2014	2013
	€'000	€'000
Ioncam ó Chonradh an AE	227	273
Fáltais ó réadmhaoín eagraíochta pobalbhunaithe a dhíol	8	132
Brabús ó chomhdháil an ICOE	-	100
Aisiocaíochtaí Deontais	16	30
Eile	8	13
locaíochtaí don Státchiste	259	548

Aisíocadh na suimeanna thuas leis an Roinn Cumarsáide, Fuinnimh agus Acmhainní Nádúrtha ón SEAI. Baineann na suimeanna le fáltais Neamh-Státchiste a fuair an SEAI.

7. Rátáil Fuinnimh Foirgnimh

	2014	2013
	€'000	€'000
Oibríocht Sheachfhoinisithe an Chláir	424	519
Forbairt agus Seachadadh an Chláir	262	324
Fógraíocht	51	430
Dearbhú Cáilíochta	436	273
Tacaíocht agus Cothabháil TF	254	258
Forbairt Córas TF	181	172
Costais Taistil	10	12
	1,618	1,988

Bunaíodh an scéim um Rátáil Fuinnimh Foirgnimh (BER) faoi Rialachán na gComhphobal Eorpach (Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh), 2006 (I.R. Uimh. 666 de 2006) (cúlghairithe) agus tá sí anois á rialáil faoi Rialachán an chomhphobal Eorpach (Feidhmíocht Fuinnimh Foirgneamh), (I.R. 243 de 2012). Ainmníodh an SEAI mar an t-Údarás Eisisithe ag a bhfuil freagracht as measúnóirí BER a chlárú, uirlisí TF agus córais a sholáthar le haghaidh measúnuithe, measúnuithe logála BER ar an gclár náisiúnta agus bainistíocht agus cur chun cinn fhoriomlán na scéime.

B'ionann ioncam na scéime BER don bhliain agus €3,393,775 (2013: €3,063,900) as ar eascair barrachas €1,776,227 (2013: €1,076,123) sa bhliain.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais

(ar leanúint)

8. Sócmhainní Seasta

	Trealamh agus Bogearraí TF	Clár Ocean	Trealamh Oifige	Daingneáin agus Feistis	Mótarfhe ithiclí	Iomlán
	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000	€'000
Costas:						
Iarmhéis amhail an 1 Eanáir 2014	1,129	1,028	11	243	42	2,453
Diúscairtí	(40)	-	-	-	(14)	(54)
Breisiúcháin	64	-	-	-	-	64
Iarmhéis amhail an 31 Nollaig 2014	1,153	1,028	11	243	28	2,463
Carnach:						
Iarmhéis amhail an 1 Eanáir 2014	(955)	(1,028)	(11)	(148)	(42)	(2,184)
Diúscairtí	40	-	-	-	14	54
Muirear don Bhliain reatha	(137)	-	-	(19)	-	(156)
Iarmhéis amhail an 31 Nollaig 2014	(1,052)	(1,028)	(11)	(167)	(28)	(2,286)
Glanluach Leabhar						
Amhail an 31 Nollaig 2014	101	0	0	76	0	177
Iarmhéis amhail an 31 Nollaig 2013	174	0	0	95	0	269

9. Féichiúnaithe agus Réamhíocaíochtaí

	2014	2013
	€'000	€'000
Tairiscint Choinséartó Dhún Dealgan	32	232
Conarthaí an AE	128	153
Feichiúnaithe an EPBD	287	226
Réamhíocaíochtaí	501	238
Féichiúnaithe Eile	19	16
	967	865

10. Creidiúnaithe agus Fabhruithe

	2014	2013
	€'000	€'000
Creidiúnaithe	376	498
Fabhruithe	379	638
Tionscadal Iomlánaíoch Dhún Dealgan 2020	1,718	3,768
CBL	966	516
PSWT	330	293
ÍMAT/ÁSPC	106	108
Creidiúnaithe eile	599	473
Ioncam Iarchurtha	324	207
	4,798	6,501

11. An Cuntas Caipitil

	2014	2013
	€'000	€'000
Iarmhéis Tosaigh	269	443
Aistriú (ó)/chuig an gCuntas Ioncaim agus Caiteachais:		
An tsuim a caipitíodh maidir le sócmhainní a ceannaíodh	64	187
Amúchadh ar aon dul le dímheas sócmhainní	(156)	(361)
	(92)	(174)
Iarmhéis ag deireadh na bliana	177	269

12. An Banc

	2014	2013
	€'000	€'000
Cuntas Bainc Reatha	10	8
Cuntas Coigiltí	2,787	2,081
Cuntas an EPBD	2,665	1,276
	5,462	3,365
Tionscadal Iomlánaíoch Dhún Dealgan 2020	1,718	3,768
	7,180	7,133

Tionscadal AE atá i dTionscadal Iomlánaíoch Dhún Dealgan 2020 a chistítear faoi FP6 (an Séú Creat-Chlár le haghaidh Taighde agus Forbairt Teicneolaíochta). Gníomhaíonn an SEAI mar chomhordaitheoir an tionscadail, ina bhfuil 23 comhpháirtí i 6 thír Eorpacha. Faigheann an SEAI cistiú AE thar ceann an tionscadail agus scaipeann siad an cistiú seo ar na comhpháirtithe ábhartha. Dá réir, ní áirítear an t-ioncam agus an caiteachas i gcuntas ioncaim agus caiteachais an SEAI. Tá na cistí ar láimh san áireamh san iarmhéis bainc agus i gcreidiúnaithe chomh maith. Leagtar amach síos thíos na suimeanna a fuarthas agus a íocadh.

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar leanúint)

	2014	2013
	€'000	€'000
Cistí ar láimh amhail an 1 Eanáir	3,768	3,405
Fáltais sa bhliain	-	1,216
Íocaíochtaí sa bhliain	(2,050)	(853)
Cistí ar láimh amhail an 31 Nollaig	1,718	3,768

13. Costais Phinsin

Oibríonn Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann (an SEAI) scéimeanna neamhchistithe sochair shainithe aoisliúntais don fhoireann.

Bunaítear na torthaí a leagtar amach thíos ar luacháil achtúireach na ndliteanas pinsin maidir le foireann seirbhéala agus iarrfoireann an SEAI amhail an 31 Nollaig 2014. Thug achtúire neamhspleách cáilithe faoin luacháil ar mhaithe leis an gcaighdeán cuntasáiochta, Caighdeán Tuairiscithe Airgeadais Uimh. 17 – Sochair Scoir (FRS 17).

A. Anailís ar na Pinsin Iomlána a Gearradh ar Chaiteachas

	2014	2013
	€'000	€'000
Costais Reatha Seirbhíse	861	944
Ús ar dhliteanas na scéime pinsin	648	665
Asbhaintí Aoisliúntais Foirne	(180)	(197)
Costas Pinsin sa tréimhse	1,329	1,412

B. Anailís ar ghluaiseacht i nDliteanas le linn na bliana

	2014	2013
	€'000	€'000
Dliteanas na Scéime amhail an 1 Eanáir	16,478	16,844
Costas reatha seirbhíse	861	944
Costas úis	648	665
(Gnóthacan)/caillteanas achtúireach	7,801	(1,688)
Sochair a íocadh sa bhliain	(276)	(287)
Dliteanas na scéime amhail an 31 Nollaig	25,512	16,478

C. Cistiú larchurtha le haghaidh Pinsean

Aithníonn an SEAI na suimeanna seo amhail bheith ina sócmhainn a chomhfhreagraíonn don dliteanas neamhchistithe le haghaidh pinsean ar bhonn sraith toimhdí a ndéantar cur síos orthu thuas, mar aon le líon imeachtaí roimhe seo. Níl aon fhianaise ag an SEAI nach leanfaidh an beartas cistithe seo leis na suimeanna sin a chomhlíonadh i gcomhréir leis an gcleachtas reatha.

Glanmhaoiniú larchurtha do Phinsin don bhliain	2014	2013
	€'000	€'000
Cistiú atá in-aisghnóthaithe maidir le costais pinsin na bliana reatha	1,509	1,609
Deontas Stáit a úsáideadh chun pinsin a íoc	(276)	(287)
	1,233	1,322

B'ionann an tsócmhainn iarchurtha chistithe le haghaidh pinsin amhail an 31 Nollaig 2014 agus €25,512,000 (2013: €16,478,521).

D. Stair na ngnóthachan agus na gcaillteanas ó thaithí

Gnóthachain/(Cailteanas) ó Thaithí ar Dhliteanas na Scéime	2014	2013	2012
	€'000	€'000	€'000
Suim(€)	75	1,688	436
Céatadán luach reatha dhliteanas na scéime	0.3%	10.20%	2.60%
An tsuim iomlán a aithnítear in STRGL	(7,801)	1,688	(3,941)
Céatadán luach reatha dhliteanas na scéime	(30.6%)	10.20%	(23.4%)

Is ionann an cailteanas achtúireach carnach a aithnítear i Ráiteas na nGnóthachan agus na gCailteanas Aitheanta Iomlán agus €8,807,000 (2013: €1,006,000).

E. Cur síos Ginearálta ar an Scéim

Socrú pinsin tuarastail deiridh sochair shainithe atá sa scéim pinsin ag a bhfuil sochair agus ranníocaíochtaí a shainítear trí thagairt a dhéanamh do rialacháin reatha 'samhla' scéim na hearnála poiblí. I gcás ranníocóirí ÁSPC aicme D, cuireann an scéim pinsean (an t-ochtódú cuid in aghaidh na bliana seirbhíse), aisce nó cnapshuim (trí ochtóidú in aghaidh na bliana seirbhíse) agus pinsin chéilí agus leanaí ar fáil. I gcás ranníocóirí ÁSPC aicme A, cuireann an scéim pinsean (dhá ochtóidú in aghaidh na bliana seirbhíse) a mhéid le tairseach 3 1/3 uair uasráta bliantúil an pinsin ranníocaigh stáit, aisce nó cnapshuim (trí ochtóidú in aghaidh na bliana seirbhíse) agus pinsin chéilí agus leanaí ar fáil. Is í an Ghnáthaois Scoir breithlá 65 bliain d'aois comhalta, agus tá comhaltaí atá ina gcomhaltaí ó thráth roimh 2004 i dteideal dul ar scor gan laghdú achtúireach ó aois 60 bliain d'aois. Is gnách go méadaítear pinsin atá á n-íoc (agus á n-iarrchur) ar aon dul le boilsciú ginearálta tuarastail na hearnála poiblí.

Is í an Scéim Pinsean Shingil Seirbhíse Poiblí (Scéim Shingil) an scéim le sochar sainithe pinsin d'fhostaithe inphinsin sa tseirbhís phoiblí a ceapadh an 1 Eanáir 2013 nó ina dhiaidh sin i gcomhréir leis an Acht um Pinsin na Seirbhíse Phoiblí (Scéim Aonair agus Forálacha Eile), 2012. Déanann an scéim foráil do phinsean agus cnapshuim scoir bunaithe ar an meánluach saothair inphinsin, agus ar phinsin chéilí agus leanaí. Is é 66 bliain d'aois aosta an pinsin (ardaíonn an aois ar aon dul le hathruithe ar aois pinsin an Stáit). Áirítear leis saoráid luathscoir a laghdaítear go hachtúireach ó aois 55. Méadaítear pinsin atá á n-íoc ar aon dul leis an bpraghasinnéacs tomhaltóirí.

Costais Phinsin (ar leanúint)

Bunaíodh an luacháil a úsáideadh le haghaidh nochtadh FRS17 (Leasaithe) ar luacháil iomlán achtúireach an 10 Feabhra 2015 ag achtúire cáilithe neamhspleách a chuir ceanglais an FRS san áireamh d'fhonn measúnú a dhéanamh ar na dliteanas scéime amhail an 31 Nollaig 2014.

Ba iad na príomhthoimhdí airgeadais a úsáideadh:

	Amhail	Amhail	Amhail
	31/12/14	31/12/13	31/12/12
Ráta lascaine	2.20%	3.75%	3.75%
Ráta an mhéadaithe i dtuarastail	3.50%	3.50%	3.50%
Ráta an mhéadaithe i bpinsin	3.25%	3.25%	3.25%
Boilsciú	1.25%	2.00%	2.00%

Is ionann na Táblaí Mortláiochta a úsáideadh agus iad seo a leanas:

Gníomhach agus larchurtha:

Réamhscore	Fir: 62% den PNML00, Mná: 70% den PNFL00
Iar-score	Fir: 58% den ILT15, Mná: 62% den ILT15
Pinsinéirí:	Fir: 58% den ILT15, Mná: 62% den ILT15

Bunaithe ar na táblaí seo, is ionann a leanas an t-ionchas saoil amach anseo ag aois 65 i gcás fear agus ban:

Pinsinéir reatha (in 2014) ag aois 65 bliain:	Fear 20.8 bliain Bean 23.48 bliain
Pinsinéir amach anseo (in 2034) ag aois 65:	Fear 23.3 bliain Bean 25.5 bliain

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar leanúint)

14. Ceangaltais Deontais

Meastar gurb ionann a bheidh íocaíochtaí amach anseo ar dócha a eascróidh ó cheangaltais inar iontráladh faoi scéimeanna éagsúla tacaíochta agus €14,419,162 (2013: €11,175,980).

	Tiomanta Amhail an 1 Ean 2014 €'000	Tiomanta I rith na tréimhse €'000	Díthiomanta €'000	Íocaíochtaí €'000	Tiomanta Amhail an 31 Nol 2014 €'000
Éifeachtúlacht Fuinnimh					
Fuinneamh Níos Fearr, Tithe Níos Teo	2,777	4,745	(1,053)	(5,638)	831
Clár Píolótach Maoinithe Fuinnimh Níos Fearr	-	315	-	(296)	19
Imscrúdú Speisialta Comhaontuithe Fuinnimh	45	64	(18)	(37)	54
Eiseamláirí	-	809	-	(212)	597
Ceantair Thithe Níos Teo	-	11,497	(1,093)	(9,051)	1,353
Tithe Fuinnimh Níos Fearr	5,825	13,459	(4,484)	(9,896)	4,904
Pobail Fuinnimh Níos Fearr	1,780	19,696	(2,810)	(14,489)	4,177
Fuinneamh In-Athnuaithe					
Taighde, Forbairt agus Taispeáint Fuinnimh In-Athnuaithe	408	985	(192)	(699)	502
Feithiclí Leictreacha	70	1,230	-	(1,207)	93
Clár Ocean	270	2,233	(5)	(608)	1,890
	11,175	55,033	(9,655)	(42,133)	14,420

15. Comhaltaí Boird – Nochtadh Leasa

Ghlac an Bord le nósanna imeachta i gcomhréir le hAlt 18 den Acht um Fuinneamh Imharthana, 2002 agus i gcomhréir le treoirlínte a d'eisigh an Roinn Airgeadais maidir le nochtadh leasa ag Comhaltaí Boird agus cloíodh leis na nósanna imeachta siúd i rith na bliana. I gcomhréir le Beartas um Choinbhleacht Leasa an SEAI, ghabh comhalta Boird amháin, uair amháin sa bhliain, leithscéal ó chinneadh an Bhoird d'fhonn aon choinbhleacht fhéideartha nó bhraite leasa a sheachaint maidir le hiarratas ar dheontas Pobail Fuinnimh Níos Fearr.

16. Táillí agus Costais Chomhaltaí Boird

Íocann an SEAI táillí agus costais lena gComhaltaí Boird i gcomhréir le rialacháin agus ciorcláin na Roinne Airgeadais. Chuir an SEAI cinneadh an Rialtais Mhárta 2010 i bhfeidhm maidir le táillí le haghaidh comhaltaí de Chomhlachtaí Stáit. Íocadh costais chomhaltaí boird €1,676 in 2014 (2013: €2,642).

	2014 €'000	2013 €'000
Táillí Boird		
Brendan Halligan (a)	9	12
Sean Wyse (b)	-	2
Julie O'Neill (c)	5	8
Brian T. Carroll	-	-
Anne Farrell (d)	7	8
Michelle Green (d)	7	8
Edgar Morgenroth (e)	-	-
Declan Waugh (e)	3	8
Anne Connolly	8	5
Micheal McGarry	8	5
Patrick Gilroy	8	5
Iomlán	55	61

a) Imithe ar scor an 30 Meán Fómhair 2014

b) Imithe ar scor an 1 Bealtaine 2013

c) Imithe ar scor an 14 Meán Fómhair 2014 agus athcheaptha an 6 Bealtaine 2015

d) Imithe ar scor an 1 Bealtaine agus athcheaptha an 27 Bealtaine 2014

e) Imithe ar scor an 1 Bealtaine 2014

Nótaí leis na Ráitis Airgeadais (ar leanúint)

Costais Chomhaltai Boird

	2014	2013
	€'000	€'000
Míleáiste intíre	-	-
Cothabháil intíre	-	-
Intíre eile	2	2
Aertháilí thar lear	-	-
	2	2

17. Áitreabh

Tá ceannoifig an SEAI lonnaithe i dTeach Pháirc Wilton, Baile Átha Cliath 2, agus tá fo-oifigí lonnaithe i nDún Dealgan, Corcaigh, Sligeach agus Béal an Mhuirthead, Contae Mhaigh Eo. Tá léas mar áis shealadach ag an SEAI a ghabhann ón 1 Iúil 2009 go dtí an 28 Deireadh Fómhair 2019 ar an gCeannoifig i dTeach Pháirc Wilton. Is ionann na ceangaltas chiosa a bheidh le hióc sa dá mhí dhéag amach romhainn agus €357,050.

18. Figiúirí Comparáideacha

Rinneadh figiúirí inchoimparáide áirithe don bhliain a athghrúpáil nó a chur i láthair athuair ar an mbonn céanna leis an mbliain reatha.

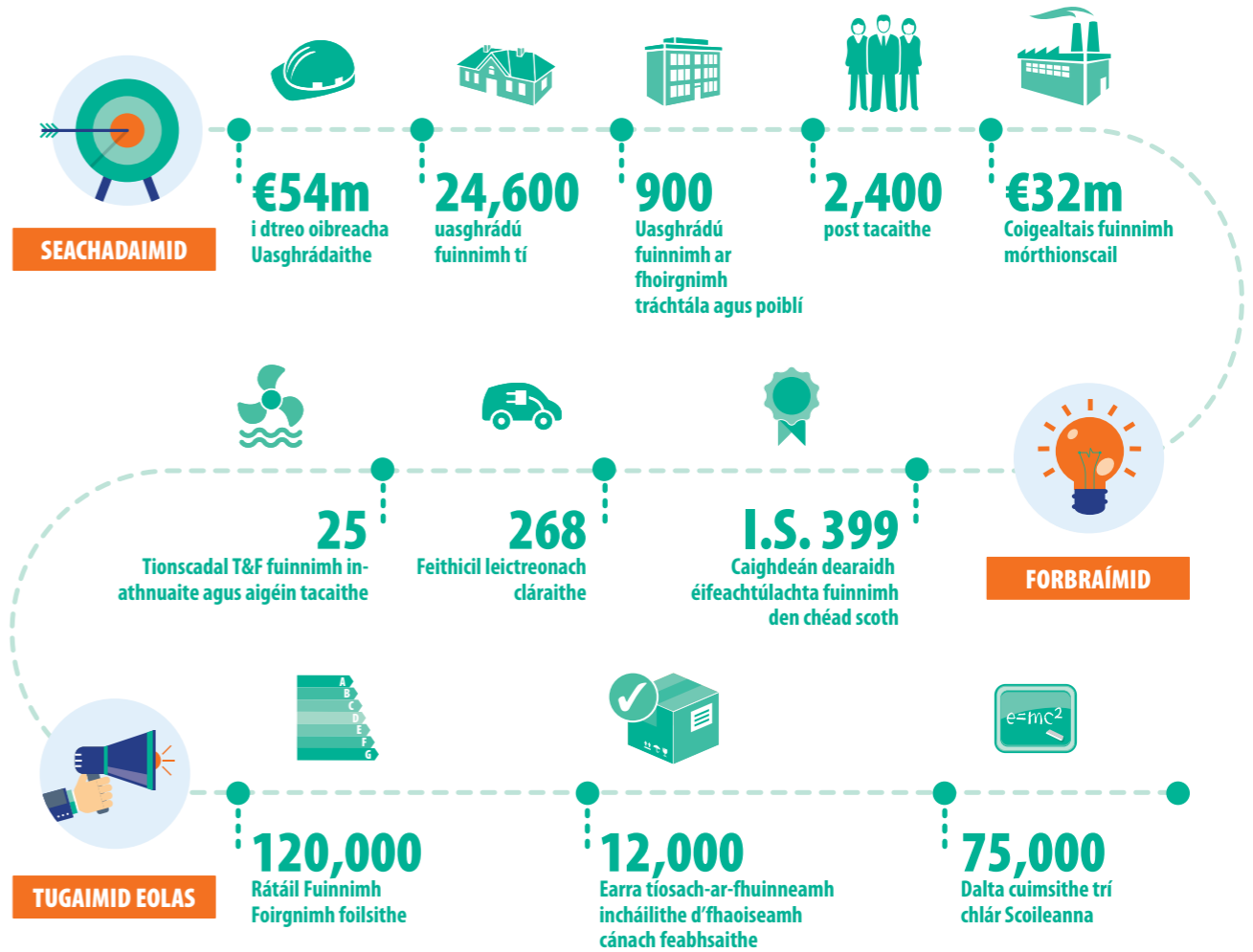
19. Fostaithe

Conradh Buan agus Fadtéarma

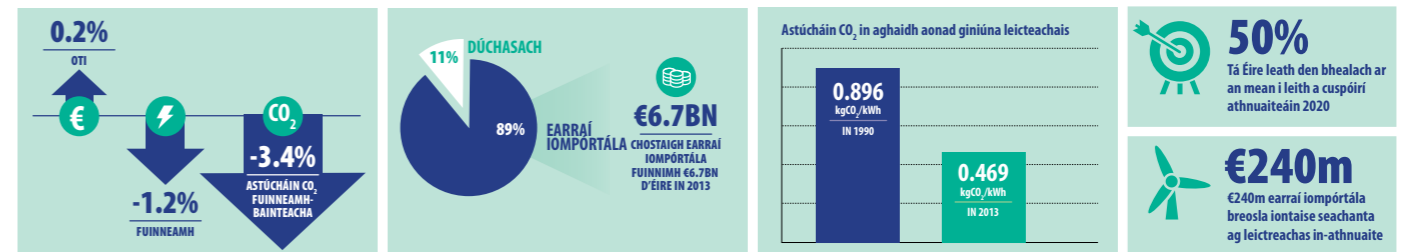
B'ionann an meánlíon d'fhostaithe conartha bhuaín agus fhadtéarmaigh don tréimhse agus 52 (2013: 54). B'ionann Creatlach Rialaithe Fostaíochta (ECF) an SEAI agus 62 ag deireadh 2014 (2013: 67).

20. Faomhadh na Ráiteas Airgeadais

D'fhaomh an Bord na ráitis airgeadais an 26 Feabhra 2015.

Treochtaí Fhuinnimh 2013

seai SUSTAINABLE
ENERGY AUTHORITY
OF IRELAND

ÚDARÁS FUINNIMH
INMHARTHANA
NA HEIREANN

Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
Teach Pháirc Wilton, Plás Wilton, tBaile Átha Cliath
2, Éire, D02 T228

T +353 1 808 2100
F +353 1 808 2002

info@seai.ie
www.seai.ie

European Union
European Regional
Development Fund

@seai_ie